

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Birželio-June 16 d., 1975 m.

Kaina 15c

140

MASKVA SIŪLO UŽDRAUSTI NAUJUS GINKLUS

BALTŲ SANTALKOS SUVAŽIAVIMAS

Šių metų birželio 6-8 d. Upsala kolegijoje, New Jersey valstijoje, įvyko Pasaulinės Baltų Santalkos suvažiavimas. Jame dalyvavo maždaug 50 baltų organizacijų vadų. Jų tarpe buvo dvilika lietuvių. Savo atstovus atsiuntė: Vlikas (dr. K. Valiūnas, dr. B. Radzivas, A. Vakselis, J. Valaitis, V. Nakas), Lietuvos Laisvės Komitetas (V. Vaitiekūnas), Kanados Lietuvių Bendruomenė (J. Simanavičius), Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (A. Gureckas), Amerikos Lietuvių Taryba (dr. J. Genys), Lietuvių Moterų Katolikių Organizacijų Pasaulinė Unija (dr. A. Šlepetytė-Jannace), Amerikos Jungtinis Baltų Komitetas (E. Šumanas), Baltų Apeliacija Jungtinėms Tautoms — Batunas (K. Miklas), ir JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga (V. Nakas).

Penktadienio vakarą Pasaulinės Baltų Santalkos valdyba uždarai posėdžiavo su Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatais. Pagrindinė suvažiavimo programa buvo padalinta į tris sesijas.

Pirmos sesijos tema buvo "Laisvojo pasaulio baltų bendradarbiavimas". Jai vadovavo Pasaulinės Baltų Santalkos pirminkas latvis Uldis Grava. Šiame posėdyje baltų organizacijų atstovai visus informavo apie jų organizacijų istorijas, struktūras ir veiklos metodus. Trys pagrindinės baltų organizacijos — Pasaulio Estų Taryba, Laisvųjų Latvių Pasaulinė Federacija ir Vyriniasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — buvo pirmos pristatytos. Po jų sekė mažesnių baltų organizacijų, susidedančių iš visų trijų tautybių atstovų, pranešimai. Pavyzdžiui Jungtinis Amerikos Baltų Komitetas, Kanados Baltų Federacija, Didžiosios Britanijos Baltų Taryba ir kitų panašių organizacijų atstovai apibūdino savo veiklą. Pranešimams pasibaigus, sekė rezolucijos. Svarbiausia šios sesijos rezolucija buvo ta, kuri įpareigojo Pasaulinės Baltų Santalkos valdybą šaukti suvažiavimus bent kas dveji metai.

Tarp pirmos ir antros sesijos specialiai pakviestas New York Times dienraščio diplomatinis korespondentas David Binder skaitė paskaitą apie Europos mažas ir dideles tautas. Iš pat pradžių D. Binder klausytojus išspėjo, kad ne visi sutiks su jo išreikštomis mintimis. Karštos diskusijos, kurios sekė paskaitą, liūdžio jo įspėjimo teisingumą.

Anot p. Binderio, baltiečiai turi nugalėti rusų imperiją ne su neapykanta, bet su meile. Rusų komunizmas bus nugalėtas ne karu, bet "kapitalizmo metodais" — mašinomis, televizija ir t. t. Kapitalizmo materialistinės gėrybės, kurios verčia sovietus siekti detante, pamažu silpnina Sovietinį komunizmą. Taigi, paskaitininkas buvo labai optimistiškai nusiteikęs detantės ir Europos Saugumo Konferencijos atžvilgiu.

Antrai sesijai vadovavo Vliko pirminkas dr. Kęstutis Valiūnas. Iš visų trijų sesijų antroji buvo svarbiausia. Susirinkę dalyviai aptarė baigiamąją Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos sesiją, kuri pagal vėliausias žinias turinti įvykti Helsinkyje mieste liepos mėnesio gale. Visi vienbalsiai sutiko, kad, nepaisant p. Binderio teigimų, Europos Saugumo Konferencija yra baltams tikras pavojus. Pasaulinės Baltų Santalkos suvažiavimas su-

IŠ VISO PASAULIO

ROMA. — Portugalijos socialistų vadas Mario Soares važinėja su kalbomis Italijoje. Jis atvyko padėti italų socialistams laimėti daugiau vietų Italijos savivaldybių rinkimuose, kurie įvyks sekmadienį.

BANGKOKAS. — Kambodijos ir Tailandijos ginkluoti laivai vakar visą valandą šaudė vieni į kitus, sužeisti šeši tailandiečiai.

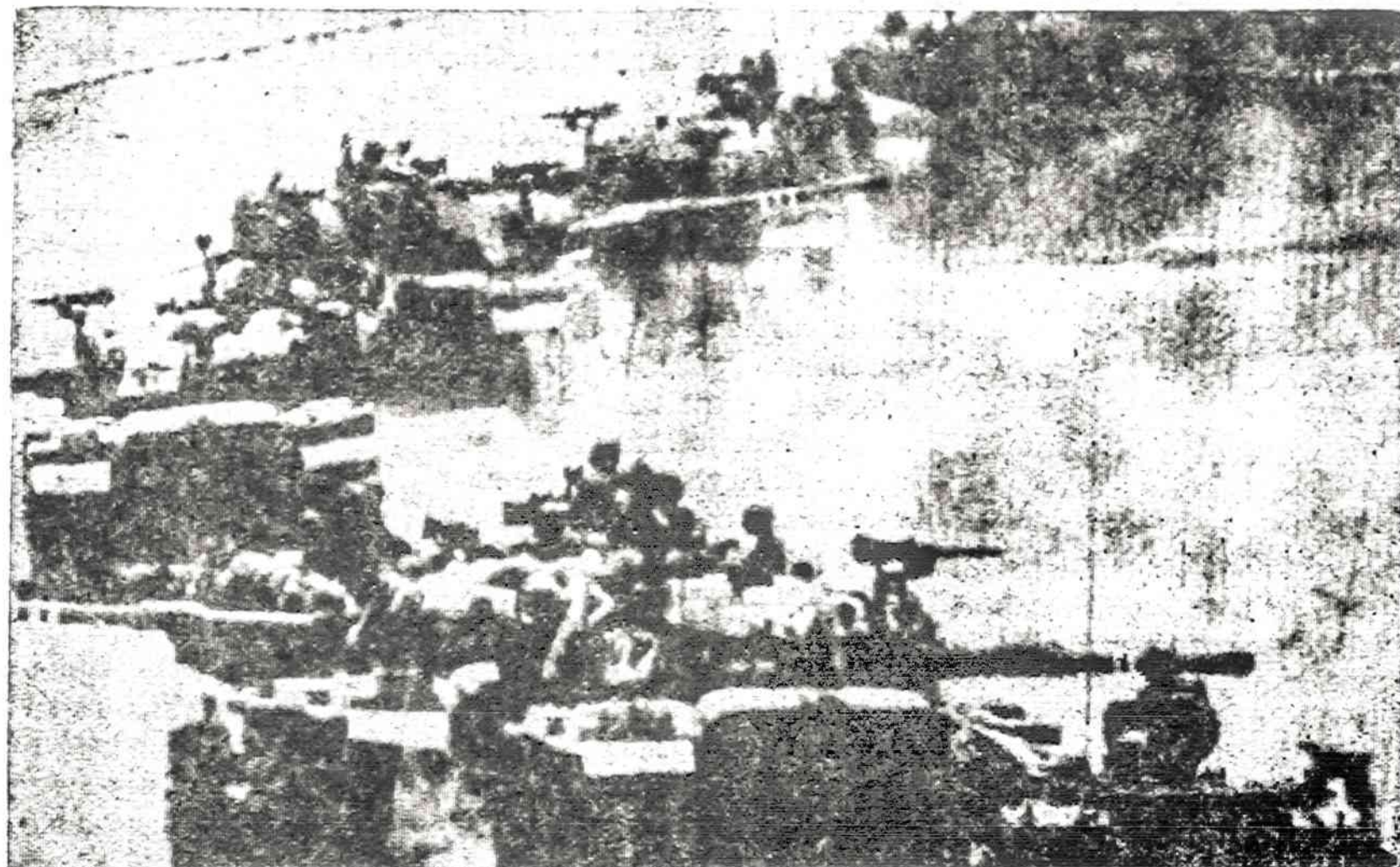
LONDONAS. — Oficialiomis Britanijos vyriausybės žiniomis, per paskutinius 12 mėn. kainos Britanijoje pakilo 25%. Blogiausias infliacijos mėnuo buvo gegužis. Tarp didžiųjų pramonės valstybių Britanijos kainų kilimas yra blogiausiasio padėtyje. Amerikos infliacija per 12 mėnesių, baigiant praėjusiu balandžiu, buvo 10,2%.

Detroitas. — Chryslerio automobilių bendrovė nutarė užbaigti savo liuksusinio Imperial automobilio gamybą. Jo pareikalavimas pernai sumažėjo, o šiemet parduoti tik 2,808 automobilius. Liuksusinių automobilių rinkoje daug geriau verčiasi GM Cadillac ir Fordo Lincoln-Continental.

WASHINGTONAS. — Squibb bendrovė turėjo atšaukti iš parduotuvų 50,000 sacharino butelių, nes jie pradėjo parduotuvų lentynose sproginti. Pasorodo, kad naujas viršelės išpaleidžia, kai reikėtų, sacharino susirinkusių anglies dvideginio dujų.

Šeštadienio vakarą suvažiavimo dalyviai matė vokiečių televizijos dokumentinį filmą apie Baltijos kraštus 1918—1968 metų laikotarpyje. Nors šios dokumentinės programos turinys buvo ne visai tikslus, tačiau surinktos filmų ištraukos buvo labai įdomios, jau vien dėl to, kad tokių mažai yra.

Paskutinė sesija įvyko sekmadienio rytą. Ją pravedė JAV Estų Tarybos pirminkas, Ilmar Pleer. Buvo tariamasi dėl baltų ateities veiklos. Ypatingas dėmesys buvo atkreiptas į baltų organizacijų informacinių ryšių stiprinimą ir į baltų veiklą tarptautiniame forume. Be to, Simas Kudirka atvyko ir trumpai prabilo apie reikalą visiems baltams gelbėti politinius kalinčius Sovietų Sąjungoje. (E)

Izraelio tankai Sinajaus dykumoje pasitraukė toliau nuo Suezio kanalo, tuo atsiliepdami Egiptui už Suezio kanalo atidarymą.

PREMJERĖ GANDHI NEPASITRAUKIA NEŽIURINT TEISMO APKALTINIMO

NEW DELHI. — Indijos premjerė Indira Gandhi atšaukė numatytus vizitus Meksikoje ir Kuboje ir pradėjo kalbėti gatvių mintinguose susirūpinusi, kad jai gali tekti palikti premjerės vietą. Kaip buvo rašyta, praėjusį ketvirtadienį Allahabado teismas pripažino ją kalta rinkimų įstatymų laužimu, kitaip sakant, nustatė, kad ji neturi teisės būti Indijos parlamente, nes ji buvo išrinkta nelegaliai. Indijoje ši byla vadinama Indijos Watergate.

Svarbiausias Indijos nusikaltimas, kad ji kampanijos metu naudojo savo mitingams organizuoti policininkus ir kitus valdžios tarnautojus, o jos kampanijos vadovas Yashpal Kapoor irgi buvo valdžios tarnautojas, jos štabo narys, gavęs valdininko algą. Jos konkurentas rinkimuose buvo įteikęs ir daugiau skundų, kad jos štabas rinkimuose balsuotojus papirkinėjo, dykai juos veždavo ir rinkimų būstinės, vašindavo juos net degtine, kuri Indijoje uždrausta. Teisėjas šiuos kaltinimus atmetė, kaip nepagrįstus.

Keturi Indijos opozicijos partijos paskelbė bendrą atšaukimą, kuriame sako, kad Indira Gandhi daugiau negali būti laikoma premjere, kol Aukščiausias Teismas tars savo žodį. Ji turinti pasitraukti iš pareigų iki sprendimo, o jei tas sprendimas bus jai palankus, tada galės vėl grįžti į vyriausybę. Teisininkų tarpe dėl šio klausimo vyksta ginčai.

Opozicijos partijos Indijoje neturi daug galios, nes parlamente jos turi tik 49 vietas iš 523, tačiau jų šauksmą pasigavo ir keli įtakingi Indijos laikraščiai, siūlydami jai laikinai pasitraukti, kol bus teismo sprendimas, o jo gali tekti laukti ištisus mėnesius, o gal, metus.

Premjerė Gandhi nutarė likti pareigose ir eiti tiesiai į mases, kad rinkėjai ir balsuotojai ją užstotų. Dalyvaudama mitinguose, premjerė negali efektyviai vadovauti valdžiai ir todėl jos darbas sulėtėjo.

Kitas skaudus smūgis premjerėi Gandhi yra rinkimų pralaimėjimas Gujarato provincijoje, kur jos vadovaujama naujoji kongreso partija laimėjo 74 vietas 182 narių asamblėjoje. Šie

rankos paspaudimu. Žudikas būtų turėjęs žiedą su aštriu smaigaliu, kuris būtų suteptas mirčių atnešančiais nuodais. De Gaulle draugiškai ištiesė ranką būtų įbrėžta ir jis būtų vėliau miręs nuo širdies atakos ar nuo smegenų paralyžiaus.

Maskva paneigė žinią apie bazę

MASKVA. — Sovietų žinių agentūra Tassas pajuokiančiai paneigė JAV gynybos sekretoriaus James Schlesingerio paskelbtą kongrese žinią, kad sovietai stato Somalijoje savo karinių raketų bazę. Agentūra sako, kad Schlesingeris, matyt, pamatė mirazą ant saulės nušviesto Somalijos kranto. Į tokius kaltinimus nėra reikalo net atsakyti, sako Tassas, pacituodamas Somalijos užsienio reikalų ministerio paneigimą ir prancūzų komunistų laikraščio korespondento tvirtinimą, kad sovietai Somalijoje neturi jokios bazės.

Sovietų Sąjunga niekad neatidengė savo karinių ir ekonominių investavimų Somalijoje, kur dirba nemažai sovietų patairėjų ir technikų. Somaliją valdo kairiųjų karininkų diktatūra.

ČIKAGA. — Nuo liepos mėn. 1 d. gazolino kainos pakils nuo 3 iki 5 centų galonui, pranašauja naftos pramonės laikraščiai.

Kaip planavo nužudyti de Gaulle

WASHINGTONAS. — Vakar Chicago Tribune paskelbė, kad kongreso vadai buvo painformuoti CIA valdininko apie Prancūzijos disidentų ryšius su CIA 1965 ir 1966 metais. Grupę prancūzų, nepatenkintų prez. de Gaulle veiksmais, tarėsi, kaip būtų galima jo atsikratyti. Buvo užmegzti kontaktai su CIA. Tuo metu de Gaulle buvo labai įknyjęs prezidentui Johnsonui su savo reikalavimais, kad Amerika išvestų savo bazes iš Prancūzijos ir kad pasitrauktų iš Vietnamo.

Prezidento de Gaulle nužudymas niekad neišėjo iš diskusijų ir planų aptarimo stadijos. Vienas planas reikalavo pasiųsti žudiką į Prancūzijos karo veteranų konvenciją. De Gaulle prastai su visais sveikindavosi

Vengrijos premjeras Jėbo Fock (kairėje) neseniai pasitraukė iš pareigų dėl sveikatos. Dešinėje matome naują premjerą György Larą, anksčiau tvarkiusį Vengrijos ekonominius reikalus.

BREŽNEVAS PASIŪLĖ UŽDRAUSTI NAUJŲ GINKLŲ IŠRADIMUS, GAMYBĄ

MASKVA. — Sovietų komunistų partijos generalinis sekretorius Leonidas Brežnevas penktadienį pasakė svarbią kalbą, kurioje siūlė didžiosioms valstybėms susitarti ir uždrausti ateinančią naujų griaunamųjų ginklų generaciją. Šis reikalas esąs labai svarbus, didžiosios galybės turinčios užsaldyti naujų ginklų ieškojimą ir išvystymą. Ši problema iki šiol nebuvo aptariama, nors jos svarbumas auga su kiekviena diena, pasakė Brežnevas, nepasakęs, kokius naujus ginklus jis turi galvoje.

Narsusis Aminas reikalauja klauptis

LONDONAS. — Smarkusis Ugandos prezidentas Idi Amin pasakė, kaip skelbia Ugandos radijas, kad Britanija turėtų atsi-klaupiti prie jo kojų. Ugandoje du britų piliečiai: Denis Hills universiteto profesorius, rašytojas ir Stanley Smolen, prekybininkas, laukia sušaudymo. Pirmasis ižeidęs Aminą savo knygoje, o antrasis nelegaliai sudarinėjęs trūkstantį prekių sandėlius.

Aminas žada jiems dovanoti mirties bausmes, jei Britanijos vyriausybė išpildys 11 jo reikalavimų.

Pasitraukė Suomijos vyriausybė

HELSINKIS. — Suomijoje pasitraukė laikina vyriausybė, nes ji negalinti išspręsti ekonominės krizės. Prezidentas Urho Kekkonen paprašė buvusį darbo ministrą sekretorių sudaryti naują kabinetą, kuris valdytų iki parlamento rinkimų, kurie turi įvykti rugsėjo 21 d. Parlamentas išsiskirstė vasaros atostogų ir, praktiškai, daugiau iki rinkimų nebesusirinks. Dabartinė premjere Keijo Liinamaa vyriausybė per 58 Suomijos neriklausomybės metus jau yra 57-ta.

Laosas kaltina CIA agentūrą

VIENTIANE. — Laoso valdžios komunistai apkaltino Amerikos CIA agentūrą, kad ji vis dar kišasi į Laoso reikalus ir sabotuoja Laoso gyvenimą. Apkal-tinime Amerikos ambasada įspėjama sunkia atsakomybe, jei CIA veikla nebus nutraukta. Šie kaltinimai mini ir Laoso kalėjime laikomą buvusią Čikagos mokytoją Rosemary Conway, 35 m., kuri esanti CIA tarnautoja. Ji raginusi kai kuriuos Laoso lakūnus išskristi į Tailandiją su T128 karo lėktuvais, Amerikos duotais Laosu. Panelė Conway dar nėra formaliai apkaltinta, tačiau laikoma kalėjime.

WASHINGTONAS. — Vals-tybės departamentas paskelbė, kad Amerikon bus įsileistas nedidelis skaičius čilės politinių kalinčių. Kiekvieno įleidžiamo imigranto byla bus nuodugniai ištirta, pasakė departamentą pareigojans senate.

Vakarų diplomatai mano, kad Brežnevo pareiškimas gali turėti įtakos SALT derybose, kur sovietų delegatai ginčijasi su Amerikos atstovais apie raketų skaičius, apie jų užtaisus, apie jau turimus ginklų sandėlius. Ateities ginklai šiose derybose nebuvo svarstomi.

Stebėtojai mano, kad Brežnevas siekia sumažinti didelę technologinę spragą tarp sovietų ginklų ir Amerikos ginklų. Nors sovietai raketų skaičiumi ir užtaisų galingumu su Amerikos turimais ginklais jau susilygino, o kai kuriose kategorijose Ameriką jau pralenkė, Amerika turi didelę technologinę persvarą. Jos raketų ir sprogstamųjų užtaisų kokybė esanti nepalyginamai aukštesnė. Brežnevui todėl rūpi "užsaldyti" naujų ginklų išvystymą. Amerikai sutikus nebeieškoti naujų ginklų rūšių, sutikus nebeiešti tokiems tikslams lėšų, sovietai tikisi pamažu pasivyti Ameriką ginklų kokybės srityje, tikisi pamažu sumažinti skiriantį spragą.

Brežnevas supranta, kad susitarus dėl turimų strateginių ginklų, tačiau neuždraudus naujų sistemų išvystymo, sovietai vėl atsiliks nuo Amerikos, su kuria ji negali dalyvauti technikos lenktynėse.

Brežnevas savo kalboje, pasakytoje mitinge rinkimų kampanijoje prieš sekmadienio rinkimus, kuriuose kandidatu "iškeltas" ir Brežnevas, kalbėjo ir apie detantę. Jis įspėjo Vakarus, kad jie jau nebeturi jėgos diktuoti tarptautiniuose reikaluose. Kai kurie vakarų politikai šitą faktą vis užmiršta, pasakė Brežnevas, nemindamas pavar-džių ar valstybių. "Yra politikierių, kurie manipuliudami taikos šūkiais ir sutikdami, kad taikingos koegzistencijos principai yra teisingi, kad įtempimų sumažinimas yra reikalingas, kartu visa tai kartoja pasirodymui, o faktiškai jie tikisi sugrįžti prie šaltojo karo politikos. Jie ragina padidinti išlaidas gynybai, siūlo pradėti ginklų lenktynes ir kitaip rodo savo viešą priešišumą socialistinei stovyklai".

Korespondentai sako, kad Brežnevas per savo 45 min. kalbą atrodė sveikas, tik pradžioje jo žodžiai buvo labai neaiškiai tariami. Maskvoje seniai kalbama, kad Brežnevas turi žandikaulio vėžį.

Saulėta, diena 75°, naktį 65°
Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:27

Tiesos Žodis

CHICAGOS LIETUVIŲ SPAUDOS KLUBO PUSLAPIS

Adresas: Lithuanian Press Club, 6648 So. Albany Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 486-7796

Redagavo R. STRAVINSKAS

1975 M.

NR. 8

Nesusipratimai veiksmų konferencijoje ir

NELEISTINAS PLB

PIRMININKO RAŠYMAS

Š. m. balandžio 15 d., Chicagoje, VLIKas sukvietė Lietuvos laisvinimo veiksmų konferenciją. Į ją galėjo būti pakviesti tik veiksmų, t. y., VLIKo ALTO, PLB ir LDT atstovai. Bet matyt, per klaidą VLIKo pirmininkas pakvietė ir JAV LB Valdybos atstovą, nežinodamas to, kad ta JAV LB Valdyba gi nėra laisvinimo veiksmų. Ji šiandien, suskilus JAV Liet. Bendruomenei, jau nebėstovauja nei visiems JAV lietuviams, nei nei grynai kultūriniam darbe, kuriame ji pagal įstatus, anksčiau buvo kompetentinga.

JAV LB Reorganizacinė Taryba, aktyvaudoje to fakto, kad JAV LB Valdyba be teisės pagrindimo išleista į tą veiksmų konferenciją (dargi atstovauti visiems JAV lietuviams, ką daryti ji šiandien, suskilus JAV LB, jokių atvejų negali). Pasiuntė savo kelis atstovus į tą veiksmų konferenciją ginti teisingiems JAV lietuvių interesams ir neleisti JAV LB Valdybai reikšti visų šio krašto lietuvių valią, ypač gi brautis ALTO darbo sritį, kas nesiderina nei su pirmesniu JAV LB Valdybos teisės pagrindais sudarytu susitarimu su ALTu (susitarimu dėl vad. darbų pasidalijimo).

Nežiūrint tai, kad JAV LB Reorganizacinės Tarybos reikalavimas leisti dalyvauti (greita JAV LB Valdybos) veiksmų konferencijoje buvo pagrįstas,

ji ir konferenciją (nario teisėmis) nebuvo įsileista.

Dalyko čia būta rimto, ir ji reikėjo svarstyti visu rimtumu, ypač gi PLB Valdybos organe "Pasalio Lietuvyje" informuojančiame apie visų krašto LB darbus ir veiksmų bendradarbiavimą.

Tik dėja, PLB Garbės Pirmininkas ir kartu "PL" redaktorius St. Barzdukas š. m. gegužės mėn. "Pasalio Lietuvyje" paskelbė visai nerimutą straipsnį "Priešinkimės organizuotai anarkijai", kur jis, prisigraibęs iš liet. žodynų ir LE visokių asmenims suniektinti lietuviškų žodžių, išskoneivė JAV LB Reorganizacinės Tarybos atstovus, dėl jų neva įsibrovimo į tą veiksmų konferenciją. Jis išvadino juos ten "anarchistais", "išibrovėliais", "kriukininkais", "guogiais", "kuogiais", "lankuoniais", panašiais suvalkijos (Užnemunės) bernams — chuliganams, vad. kriukininkams, kurie nekviesti įsigaudavę į vestuves, savo elgesiu suardydavę vestuvių tvarką; braudavę už stalų, valgydavę padėtus valgius, gerdavę rastus gėrimus, provokodavę peštynes bei muštynes ir t. t.

Toks PLB Garbės Pirmininko leksikonas ir palyginimas rimtų garbingų JAV LB organizuotos opozicijos vadų, nei mūsų visuomenės žymių veikėjų visokiems Lietuvos kaimo bernams — chuliganams, jį ir kitoje spaudoje vis ramstosi M. Krupavičiaus raštų žodžiais, išleidami iš jų tuos, kurie verti jų dėmesio, bet jiems nepatinka...

Pvz., M. Krupavičiaus savo knygelėje "Lietuviškoji išeivija" (1959 m. laida, 42 psl.), atkreipęs mūsų dėmesį į tai, kad Vlikui rūpūs ne tik Lietuvos laisvinimas, bet ir lietuvių bės išlaikymas bei lietuvių kultūros ugdymas, rašo:

muštynių provokatoriams ir pan.

Mano nuomone, to straipsnio autorius St. Barzdukas, PLB Garbės Pirmininko ir laikraščio redaktoriaus toks rašymas nesiderina su spaudos etika ir jo padėtimi, bet net ir su elementariausiu padoru-

mu, kurie turi laikytis eilinis — eiliniausias Bendruomenės mąstys ar paprasčiausias spaudos korespondentas.

Dėl tokio St. Barzduko rašymo turėtų pasisakyti ir mūsų Spaudos klubas.

A. Svilonis

BOIKOTUOKIMĖ SOVIETŲ BALETĄ

Š. m. birželio 6 d. "Chicago Tribune" buvo paskelbtas Chicago žydų pareiškimas prieš Sovietų Bolšoi Baletą. Spektakliai bus liepos 8, 9 ir 10 dienomis, Civic Operos rūmuose.

Stai kelios pareiškimo ištraukos: "Mes, žemiau pasirašę... nesilankysime SSSR Bolšoi Baletu spektakliuose."

Savo nesilankymu mes pademonstruosime solidarumą su broliais ir sesėmis Rusijos žydais, kuriems paneigtos pagrindinės žmogaus teisės laisvai apsispręsti ir laisvai emigruoti...

Mes laukiame dienos, kada matysime Bolšoi Baletą, žinodami, kad visų žmonių įgimtos teisės yra saugojamos... Tada galėsime džiaugtis didžiais talentais taikoje ir ramia sąžinė.

Po pareiškimo pasirašę rabinai, organizacijos, visuomenės veikėjai, kurių pavardės dažnai matosi Civic Operos, Meno Instituto bei kitų kultūrinių institucijų mecenatų bei rėmėjų sąrašuose.

Toks viešas pareiškimas yra gražus ir mums visiems sekimas pavyzdys.

Mūsų broliai ir sesės pavergtoje Lietuvoje, Sibiro vergų sto-

vyklose, kalėjimuose ir psichiatrinėse ligoninėse šaukiasi mūsų pagalbos. "Kronikos" mus įpareigoja tą šauksmą skelbti laisvajam pasauliui kiekviena proga, visur ir visada.

Aukšto meninio lygio kolektyvai, kaip Bolšoi Baletas, siunčiami į laisvąjį pasaulį tam, kad nukreiptų laisvo žmogaus dėmesį nuo to, kas darosi tautų kalėjime, vadinamame SSSR, kad užslopintų kankinamųjų ir persekiojamųjų pagalbos šauksmą.

Tai šlykštus piktnaudojimas meno ir išniekinimas talentingų menininkų.

Būdami mažesnė grupė, negu žydai, gal nepajėgtume skelbti tokius pareiškimus didžiojoje amerikiečių spaudoje, bet mūsų veiksniai, kultūrinės ir religinės organizacijos, klubai, ir pan. gali tai padaryti bent mūsų laikračiuose. Svarbu gerai pasiruoti ir piketavimui, pasigaminant tinkamus plakatus ir informacinius lapelius.

Mūsų šventą pareigą, neišdžiant menininkų, atskleisti tuos gastrolinių tikrųjų tikslų ir protestuoti prieš meno išniekinimą, naudojant jį propagandai.

D. T.

Bendruomenės tikslas ir darbas

M. Krupavičiaus įspėjimas LB vadų

Mūsų LB vadai dažnai "Pasalio Lietuvyje" ir kitoje spaudoje vis ramstosi M. Krupavičiaus raštų žodžiais, išleidami iš jų tuos, kurie verti jų dėmesio, bet jiems nepatinka...

Pvz., M. Krupavičiaus savo knygelėje "Lietuviškoji išeivija" (1959 m. laida, 42 psl.), atkreipęs mūsų dėmesį į tai, kad Vlikui rūpūs ne tik Lietuvos laisvinimas, bet ir lietuvių bės išlaikymas bei lietuvių kultūros ugdymas, rašo:

"Tuo tikslu jis (Vlikas — m. past. — D. G.) įkūrė Pasalio Lietuvių Bendruomenę — PLB, kuri turės suvaidinti svarbų vaidmenį lietuvių išeivių tautiniame gyvenime, jei ji pati nepasistatys kliūčių savo veiklos sėkmingumui ir neiškryps iš Vliko nustatytų jai pagrindinių nuostatų. Jai didžiausias pavojus būtų — įvedimas politikos. Jos vienintelis tikslas — tautinė kultūra (m. pabr. — D. G.)."

Štai, šie M. Krupavičiaus žodžiai ir yra LB vadų išleidžiami iš jo raštų citatų, nes tu vadų veiksmams nesiderina su Krupavičiaus įspėjimu jiems. Jei LB vadai būtų M. Krupavi-

čiaus įspėjimo klausę, tai JAV LB nebūtų priversta prie skilimo, kurį dabar turime.

D. G.

Aiškindimės Bendruomenės skilimo priežastis

Nors jau daug mūsų spaudoje rašyta apie nesusipratimus, privedusius Bendruomenę prie skilimo, bet tie nesusipratimai dar ne visiems pakankamai aiškūs. O juos visiems reikia išsiaiškinti, žinoti ir kiekvienam prisidėti prie tu nesusipratimų pašalinimo bei vienybės B-nėje atstatymo.

Daug šviesos tiems nesusipratimams išsiaiškinti įnešė "Naujienose" paskelbta kan. V. Zakarausko (JAV LB Reorganizacinės Tarybos nario) paskaita, skaityta JAV LB Vidurio Vakarų Apygardos reorganizacinėje konferencijoje. Siūlyčiau tą paskaitą paskelbti ir kitoje mūsų spaudoje, bent jau "Laisvoje Lietuvoje". Rimtai išsiaiškinus tas visas Bendruomenės skilimo priežastis, bus lengviau abiem šalim susitarti ir dėl vienybės atstatymo.

D. G.

KAS GI MŪS "MELUOJA"?

Mūs Spaudos Klubas Valdyba savo 1975. I. 20. nutarimu pasisakė prieš kelis "Akiračių" neigiamus rašymus, jų tarpe ir prieš skelbimą tame laikraštyje netiesos, kad Romas Kalanta, susidėgęs Kau- ne, protesto ženklais dėl Lietuvos okupacijos, buvęs psichiskai nenormalus.

Savo nutarimą Valdyba raštu pranešė "Akiračių" redakcijai, jos žiniai.

Redakcija tą klubo nutarimą paskelbė savo laikraštyje, 1975 m. bal. nr., pridėdama prie jo šį priedą:

"Ponas P. Stravinskas ir jo Spaudos Klubas meluoja (!) PS) teigdami, kad "Akiračiai" spausdino užuominas, kad Romas Kalanta buvęs psichiskai nenormalus". Toliau aiš-

PASISAKYMAI LAISKAIS IR ŽODŽIU

A. M. iš Los Angeles, grąžindamas mums kasėtę (magnetofono kaspinę), kurią buvome jam pasiuntę susipažinti su ALTO suaukštąja Chicagoje spaudos konferencija (pa-informuoti spaudai apie Baltiečių priėmimą Baltuosiuose Rūnuose), dėkoja mums už informaciją ir sveikina mūsų Spaudos Klubą, linkėdamas jam sėkmės darbe. A. M. geris kongresmano Derwinskio prie lankumu Lietuvai ir lietuviams, prašo atkreipti į tai visų lietuvių dėmesį, taipgi į reikalą tam dideliame mūsų tautos draugų atsidėkoti.

Jonas Macijauskas, iš Kanados, savo 1975. V. 21 d. laišku mums praneša, kad Britų Kolumbijos lietuvių narių aiskia sužinoti apie dabartinę padėtį Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje ir prašo mūsų klubo atsiųsti magnetofono juosteles su įrašytomis jose JAV LB Vidurio Vakarų Apygardos Reorganizacinės konferencijos kalbomis. Yra ir daugiau norinčių gauti tų įrašų kopijas.

kinama, kad "Akiračiai" tik informavę savo skaitytojus apie tai, kad bolševikai teigė, kad Kalanta buvęs nenormalus.

Mes kreipiame "Akiračių" redakcijos dėmesį į to laikraščio 1972 m. liepos mėn. laidos vedamąjį "Mintys klaidžioja ties Kauno teatru", kur kaip tik ir padarytos užuominos apie Kalantos psichinį nenormalumą. Be reikalo "Akiračių" redakcija vadina mus "melagiais", kas nevisai derinasi nei su spaudos etika.

P. Str.

by, bet dėl kaikiurių techninių kliūčių taip greit išsiųsti negalime. Tą padarysime kiek vėliau. Dėkui už įvertinimą mūsų informacijos.

NAUJAS VALSTYBES DEPARTAMENTO UZTIKRINIMAS

Valstybės sekretorius Kissingeris per savo pavaduotoją ryšiams su visuomene John E. Reinhardt atsiuntė Amer. Liet. Tarybos pirm. K. Bobeliui pa-

dėką už jo atsiųstą raštą ryšium su JAV politika Baltijos valstybių atžvilgiu.

Valstybės departamentas savo nauju birž. 6 d. raštu pažymi, kad JAV politika nepripažinti priverstinio Baltijos valstybių inkorporavimo į Sovietų Sąjungą pasileika nepakeista. Todėl JAV delegacija Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje nesutiks, kad konferencija pripažintų Estijos, Latvijos ir Lietuvos aneksiją. Sovietų įvykdytą prievartos keliu.

Ulgamečio BALFO pirminko, prelato F. B. KONCIAUS knyga

ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga-kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siunčiamam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 psl. knyga.

Kaina \$3.00

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti netoliną Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užti "Naujienas", tal. prašomas, persiųsti \$2.50 čekį arba Money Orderį, pridėdant 20 c. persiuntimui paštui, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608.

Gave pinigų, tuojau knyga pasirsime.

U.S. POSTAL SERVICE

Ad No. 133—Reg. No. 84563—399 lines (3 cols. x 133 lines)—Newsprint, 1972

Printed in U.S.A.

"I've seen the amount of mail we handle get bigger every year. Zip Code's the only way we've kept up with it."

Norbert J. Rokusek
Foreman of Mails
Chicago, Ill.

Help us help you.

People depend upon the mail. Each time you use a Zip Code you help everybody's mail move faster. So use Zip Code on every letter you mail.

1. If you don't know a local Zip Code, check the Zip Code Section of your phone book.
2. For out-of-town Zip Codes, call us. Our number is in the Zip Code Section too.
3. For next-day delivery crosstown, Zip Code and mail by the last pickup before 5:00 p.m.
4. For next-day delivery to cities within 600 miles, Zip Code and mail before 4:00 p.m. from any specially marked Air Mail Box.
5. Always put your Zip Code on your return address. So people can copy it down.

Use Zip Code.

Your Postal Service

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYČIOS

Dėsto RIMAS NERIMAVICIUS

Šių laikų kėstutaičiai

Didžiausią nesantaiką sukelia LB vadai, nesilaikydami duoto žodžio, susitarimų ir nekreipdami dėmesio į pirmumo arba svarbumo gradaciją, vis tuščiažodžiaujant apie vienybę ir garsinant jį apaštalais jiems palankioje spaudoje. Ne veltui iš tokios LB vadų elgsenos juokiasi kultūros darbuotojai ir tai ryškiai pavaizduoja žurnalas "Muzikos žinios" 3/73 numeryje: Š. m. gegužės mėn. pradžioje A. L. Vargonininkų - Muzikų S-ga raštu kreipėsi į ALB Krašto Valdybos Pirmininką p. Volertą prašydamas finansinės paramos Muzikos žinioms. Porai savaitių praėjus, Vrg.-Muzikų S-gos p-kas V. Mamaitis p. Volertą buvo sutikęs asmeniškai ir aptariant šios paramos reikala, buvo palieštas ir būsimosios Dainų šventės klausimas, kad jau pats laikas pradėti paruošiamuo-

sus tai šventei darbus. Į tai ALB Krašto Valdybos Pir-kas p. Volertas atsakė raštu, kurį čia ir duodame.

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba. 1973 m. gegužės 31 d.

Ponui V. Mamaičiui, Amerikos Lietuvių Vargonininkų - Muzikų Sąjungos pirmininkui.

Gerb. p. Pirmininke,

Atsakydamas į Jūsų 1973.V.8 laišką pranešu, kad pati JAV LB krašto valdyba savo posėdyje negalėjo Muzikos žinioms paskirti jokios finansinės paramos. Tačiau šių metų LF pelno skirstyme, kuriame ji turi 50 proc. balsų, rems Jūsų prašymą.

Tame pačiame posėdyje, vengiant apsunkinti naujos valdybos planų ir darbų, kuriuos ji turi pradėti maždaug už mėnesio, buvo susilaikyta betkokių

žygių sekančios Dainų šventės reikalui. Šu pagarba,

(pas.) Vytautas Volertas, pirmininkas

Tuo pačiu norime priminti, kad p. Volerto rašte minimą I.F. pelno skirstymo komisiją, kurioje bendruomenė turi 50 proc. balsų, į Varg.-Muzikų S-gos Centro Valdybos prašymą atsakė neigiamai.

Detentė prcktikioje

Cegužės 11 d. vakarų Berlyne gyvenančio Turkijos piliečio 5 metų sūnus Cetin Mert įkrito į Spree upę ir prigirė. Spree upę yra riba tarp rytų ir vakarų Berlyno. Tai atsitiko Kreuzbergo sektoriaus pakraštyje. Vaiką gėbėti atskubėjo vakarų Berlyno policija ir gaisrininkai su savo priemonėmis bei narūnais, bet rytų Berlyno pasienio sargybiniams neleidė atskirti, atskirdami nelaimės vietą savo laivu.

Po 2 valandų rytų Berlyno policijos narūnai ištraukė iš upės to vaiko lavoną, stebint vakarų Berlyno pareigūnams ir miniai žmonių.

Ivykiai Anglijos karalioj

Jos Didenybė Anglijos karalienė Elzbieta 2-ji gavo Ugandos respublikos prez. Idi Amin laišką, kad jis ją į Angliją vizituos š. m. rugpjūčio 4 d., pranešdamas apie tą vizitą iš anksto ir "duodamas daug laiko paruošti visus dalykus, reikalingus mano patogiai viešnagai jūsų krašte".

Gal būt dėlto vasario 12 d. karalienė prašė parlamentą pakelti karališko dvaro išlaidoms vieną milijoną dolerių. Nežiūrint to ekstravaganzios ir Amerikos moterų keliamo trukimo dėl lygių teisių, Anglijos moterys nepasitiki įvairiais laisvinimo sąjūdžiais, pradėdamos savo ir krašto progresą konservatorių partijoj. Jei viskas gerai seksis ir konservatorių partija laimės rinkimus, tai tos partijos dabartinis pirmininkė Mrs. Margaret Thatcher taps pirmąja Anglijos ministere pirmininke. Tuo tarpu Amerikos moterys apie prezidento vietą tik svajoja tegali.

Vartotojai Amerikoje ir Japonijoje

Pastaraisiais metais Amerikoje išaugo ir dar auga nauja biurokratijos sritis — vartotojų apsaugos įstaigos ir organizacijos. Konsumerizmo rūpinasi specialūs pareigūnai ir specialūs įstaigų tarnautojai, triukšmą kelia privati Ralph Nader kompanija. Juos visus atsakomybės jausmo pamoko japonas.

Š. m. vasario pradžioje 144 keleiviai skrido Japonijos oro linijos lėktuvu. Oro tarnybos geišos juos vaišino skanumynais, paruoštais International Inflight Catering. Keleiviai, kurie tik valgė, apsinuodijo. Vasario 9 d. Kiviji Kuwabara, atsakomins už to maisto priežiūrą, nusisovė.

MAGARYČIOS

• Texas valstijoje, Houstono mieste meras Fred Hofheinz naujųjų laikų nuotaikos paveiktas pareiškė: — Mes siūlome tinkamoms moterims tarnauti policijoj nežiūrint jų sekso.

• Prancūzijoje, Marsellio mieste žandarmerij uždarė paleis-

PELIŲ POSĖDIS

Kadaise pelės save išgarbinti sumanė, ir savo priešų kačių apeinant pinkles, išvest iš proto virėjas ir šeimininkes, o be to pasigirt visur, ką jos padarė. Jų nutarta sušaukti posėdį tik tų pelių, kurių uodegos prašoka ilgį jų pačių, Nes pelės mano, kad ku uodega ilgesnė, Tuo ta gudresnė ir vikresnė. Apie tokią išmintį geriau nekalbėti garsiai, Nors mes patys dažnai sprendžiam apie išmintingumą pagal drabužius ar barzdos ilgumą. Pakanka mums žinoti, kad jos nutarė vienbalsiai: Tik ilgauodegės gali pakviesti gauti ir posėdyje teisėtai dalyvauti. Gi trumpauodegių ir tų, kurios neturi uodegų, Nors jas ir būt nustoje laikę kovų, Į posėdį visai neįsileisti ir jei įlįs per apgaulę, nuteisti, Kad dėl uodegų trumpumo Nesugadintų posėdžio orumo. Nutarta susirinkti, kai tik sutems ir atidaryti posėdį, kurs daug nulems. Bet kai tik posėdžiautojos atsisėdė už stalo, Viena beuodegė tuščioj vietoj atsirado. Jauna pelikė tą tuoj pastebėjo ir savo senai kaimynei pašnibždėjo: — "Kokią teisę ji turėjo Tarp mūsų čia sėdėti? Kodėl įstatymo nenori ji žiūrėti? Duok man balsą; visiems aš noriu pasakyti, Kad ją nedelsiant iš čia reikia iškrėpstyti. Ar mums ji gali būti naudinga, Kai uodegos jai stinga?" O kaimynė jai atsakė: "Geriau tylėk, Tau plepėti niekus gana; Juk ji yra mano kūma".

(Iš Vyt. Petraičio — Pasakėčios pagal Krylovą, Nida, 1973)

Visokių posėdžių esame girdėję (paskutinis posėdis, veiksnį nepaprastą posėdis ir kt.), tačiau ir pelių posėdis, mūsų visuomeninėje veikloje ne naujiena.

tuvystės namus vyresnio amžiaus piliečiams. Akcijos metu buvo sulauktytos dvi moterys apie 50 metų amžiaus ir 8 vyrai nuo 60 iki 77 metų amžiaus.

• Sen. Barry Goldwater šį 94-tą kongresą taip aptarė: — Gal būti tai pavojingiausias, kokį šis kraštas yra turėjęs.

• Moderniųjų laikų garsinio agentūros savo skelbimuose skelbiniamis džiointi virves vadina saulės energija operuojamu džiovintuvu.

• Demokratų partijos kandidatų į prezidentus gausumas rodo didelį ieškančių darbo skaičių, kaip anais didžiosios depresijos laikais.

• Nustatyta, kad šiais laikais amerikiečiai daug mažiau juokiasi. Stebėtojai sako, kad ir juokiančiųjų dabartinės šypsenos yra kaip dantų rodymas įsikandus kulipką. Todėl turį panašų ar geresnį dalykelių arba juokų, prašomi prisijusti.

Piknikas nebetoli

Pasikalbėjimas Pridurko su Kaušyla

— Tai jau ir bufetėlį savo sklepuke įsitaisė. Gal biznelis neblogoi sekasi, Jurgi?

— Eik jau, nejuokauk. Aš tik skurdėlį skurstu, vargelį vargstu. Žinai, čia viskas jau padaryta ir išnaudota.

— Kogi tau betruksta. Namai blizga, kaip auksas. Turi gražų automobilį. Mat, Amerika vis Amerika, dar galima skatinką kitą sukrapštyti.

— Taip tai taip. Bet kažkodėl nuobodu, Jonai. Man prisimena jaunos dienos, draugai ir žalios Lietuvos girios; norisi išvažiuoti kur nors su žmonėmis susitikti. Tada buvo laikai, brolyti. Susirinkdavome pušinėlyje po šakom, šv. Jono naktį atšvėsdavome. Sakingojo miško aromatas kvėpėdavo visoj apylinkėje...

— Tu geriau nekalbėtum apie tai, kas buvo. Lietuvoj dabar gal vietoj Joninių, azijatai Iva-no ar kokio Osipo atminimui dainuoja... Mums tie laimingi laikai greit nesugrįš, o gal mes jau nematysime.

— Na, dar po lašuką Jonai! — paragino Jurgis Kaušyla. — Palauk. Kad tu, Jurgi, neduodi man pabaigti... Žinai, arga negirdėjai, kad Chicagoje bus didelė gegužinė-piknikas. Ten suvažiuos visas lietuviškas svietas.

— Ar tik nesapnuoju? — Tikrai ne. Visas svietas jau žino apie tą didelį įvykį. — O kur tai bus?

— Tavo pašonėj — Brighton Parke, Polonia Grove. Galėsi pėsčias nueiti. Bus "Naujienu" pavasarinis piknikas, liepos šeštą dieną, prie Archer Ave. Ten, kur pernai buvo. Aš jau ir dainuoką turiu paruošęs. Padainuosime. Štai:

Ellen stosis, sugalvosim, Ką mes piknike dainuosim. Šoka Jonas su Simona, Šoka Ona su Petru. Čia. Mataušas pasižiaušęs, Gulį pjevōj po karklu,

Mūsų spaudoje

Nurodo vienybės pagrindus

Neseniai susijungęs Chicagos Anglijos ir Britanijos Lietuvių klubas savo narių informacijai leidžia biuletinį. Jo redaktorium yra klubo pirm. Vladas Palubekas, o administratorium Vladas Paliulionis, valdybos narys parengimų reikalams. Pirmajame biuletinio numeryje redaktorius tarp kita ko taip rašo:

— Naujoji klubo valdyba turi būti ypatingai aktyvi, remtis diplomacija, nes būsime artimai sekami, koks valdybos bus sekančios žingsnis nuo to pareis ir tolimesnė klubo veikla. Turime ypatingai suprasti vienas kitą, gerbti kito nuomonę — rasti kompromisą, kad mūsų tolimesnis veikimas nepakryptų krevėva vėze, nes tik bendras supratimas ir nuoširdus bendradarbiavimas duos teigiamų vaisių.

O Kaušyla su Pridurku, Valgo dešrą su agurku. Ten bus linksma ir gražu, Prie lietuviškų beržų...

— Ale ir tavo razumėlis, sugalvoti tokią dainą. Vaziuosiu ir aš. Dėkui už čerkutę, pasimatysime "Naujienu" gegužinėje liepos 6-tą dieną. Gudbai, Jurgi. M. Šil.

Tors jau nebėdijo "jās" ir "mes" ir esame tik mes, bet dar ilgą laiką šie terminai bus šventojami. Todėl valdybos yra šventojami. Todėl daryti žygius, kad šie būtų terminai išdėlioti ir klubo narių tarpe. O tas bus atsiektas tik per mūsų klubo valdybos pasirinktą veikimo kelią.

Todėl pamirškime visas asmeniškas ambicijas, dirbkime kartu ranka rankon, tik tada mes atsieksime gražių rezultatų ir mūsų jungtinis klubas bus pavyzdžiu.

Tai gražus linkėjimas. Deja, mūsų veiksmuose vienybės dar nesimato, nes LB vadovybėn parinkti tokie asmenys, kurie tik kalba apie vienybę, bet elgiasi visai priešingai, nesilaikydami duoto žodžio nei susitarimo pagrindų. Vienybės viltys glūdi Reorganizacinės LB sėkmėse ir mūsų spaudos objektyvume bei teisingoje informacijoje apie lietuvišką gyvenimą, jo veikėjus ir įvykius. Iki šiol dalis mūsų spaudos ant nesantaikų kėlėjų galvų dėjo vienybės mylėtojų aureoles. Kazys Petrokaitis

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy-bės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIE-NIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment In-surance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studi-joms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asme-nims, rekomenduojama lietuviškų KLABŲ ir draugijų na-riams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokeskis \$2.00 metus.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijū. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūnt Lietuva, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapačinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsinys. Tai yra Amerikoje besilaukiančio ir patvariai išlikusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS IŠPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kellionės į Lietuvą išpildžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna Inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIO SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis. LIUBLINO UNIJOJ SUKAKTIES PARAŠTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiluntimui paštū reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

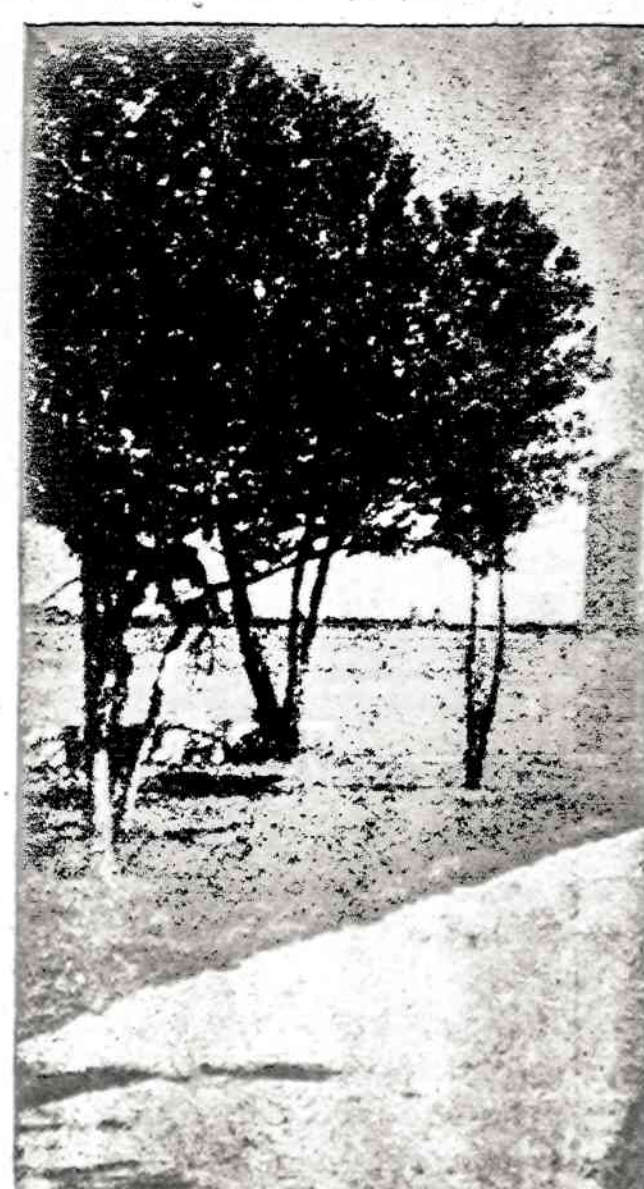
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiluntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIESE

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Apie dviašmenį kardą

Praeitą šeštadienio, birž. 14 d. Naujienų numeryje, įdėjo atidus šio dienraščio skaitytojo Mykolas Drugas rašinį, kuriame jis įtikinėja skaitytojus, kad reikalinga kova ir "už fronto". Jis skaitė Vacio Reimerio "Užatlaties laiškus", ilgamečio Naujienų bendradarbio A. T. apdairių ir gana pilną recenziją, ir panoro pakomentuoti apie Reimerio tvirtinimą, kad bendradarbiavimo kontaktai nėra jokios vilties okupuotoje Lietuvoje paskleisti "priešiškos ideologijos bacilų".

Amerikoje mokyklose bestudijuojas ir lietuvių gyvenimą gana atidžiai sekas Mykolas Druga yra kitos nuomonės. Jam atrodo, kad įvairiais kontaktais su bendradarbiauti atvykusiais žmonėmis vis dėlto galima juos paveikti ir pasėti tas priešiškas bacilas, nuo kurių visą laiką taip jau apdairiai ginasi visa sovietų valdžia, komunistų partija, valstybinės saugumo įstaigos, vieši ir slapti agentai ir įvairiausiomis pithalibom pasipuošę komediantai. Valdžią pagrobusi bolševikų saujelė ilgus metus buvo apsitvėrusi geriausiai saugojamomis sienomis ir radijo žinias trukdantiomis galingiausiomis stotimis, bet tos "bacilos" vis dėlto Rusiją pasiekdavo. Nuo jų gynėsi Šešepinas bei Andropovas, prieš jas triukšmą kėlė Sniečkus, o dabar tą patį daro Griškevičius.

Mykolas Druga mano, kad bendradarbiavimas su okupantu jau yra pasėjęs ne vieną bacilą, o jeigu atsirastų pasišventusių kovotojų, kurie ne tik mokės, bet ir nebijos saviems tikslams išnaudoti sudėtingiausių priešų pinklių, tai tų "bacilų" bus galima ir daugiau pasėti. Jis šitaip samprotuoja:

"Man atrodo, kad Reimeris čia kalba ne taip, kaip yra, o taip, kaip bolševikiniai Lietuvos viršininkai norėtų, kad būtų. Iš tikrųjų, bendravimo su išeivija keliu Lietuvą yra pasiekusios jau ne kelios laisvos minties "bacilos", bet situacijos jautrumas ir pati šio reikalo esmė mums neleidžia apie tai viešai kalbėti. Tuo tarpu vis tik turėtų būti aišku, kad bendravimas yra dviašmenis kardas — juo gali pasinaudoti ir bolševikai, ir antibolševikai. Tą jaučia ir dabartiniai Lietuvos valdovai, kontaktus leiddami suvaržytomis sąlygomis. Vienus išeivius tai nugaršina, kitus — primygtinai išsaulia tyliu kovon!" (Naujienos, 1975 m. birželio 14 d., 4 psl.).

Jeigu Druga yra įsitikinęs, kad jis pats arba jo sėrai, susitikdami su leidimo bendradarbiavimo kontaktų ieškoti gavusiais žmonėmis, pajėgė pasėti kelias laisvės "bacilas", tai labai geras dalykas, tik neverta apie tai girtis. Reikia neužmiršti, kad daugiausia tų "bacilų" pasėja pats gyvenimas. Skepetaitės, Amerikoje "babuškos" vadinamos, buvo pačios didžiausios bacilų sėjos. Jomis puošėsi jaunos ir senos, jas pirkė katiušos ir policininkų žmonos. Jas vogė pašto viršininkai ir atėjusių siuntinių tikrintojai. Skepetaitės grovė visą komunistinę propagandą masineriją, nes jos paneigė komunistų tvirtinimus apie gyvenimą, kainas ir uždarbį Amerikoje, pajėgusioje taip pigiai pagaminti tokias spalvingas skepetaites. Klausimą svarstė propagandistai, taylorinjo vidaus reikalų ministerija, galvas suko ministrų kabinetas ir nutarė "babuškos" siuntimą sustabdyti. Nepajėgė jo visai sustabdyti, bet gerokai suvaržė. Vienas pastabus diplomatas prieš 30 metų pareiškė, kad visoje Sovietų Sąjungoje pats pavojingiausias propagandistas yra metinis pašto siuntimų ir visuomet užsakyti galimų prekių katalogas. Jeigu Amerika gali pagaminti tokį kiekį įvairiausių prekių ir pardavinėti jas tokiomis kainomis, tai bolševikai prieš "imperialistinę Ameriką" gali sakyti ir rašyti įvairiausius niekus, sovietų aukštesni pareigūnai, pavartę ir patyrinę prekių katalogą, patys apskrečia "bacilom". Propagandistai taip apsikrėtusį rusą ar pavergtą lietuvį gali bombarduoti stipriausia propaganda, užkrėstasis savo nuomonės taip lengvai nekeis.

Drugai atrodo, kad Reimeris kalba ne taip, kaip yra, bet kaip jo viršininkai norėtų. Koks pagrindas Drugai galvoti, kad Reimeris gali matyti vieną dalyką, o aprašinėti visai ką kitą? Visi žinome, kad komunistinėje sistemoje toks dalykas yra galimas. Didžiausi bolševikų partijos veikėjai teismuose liudijo nepatikėtinus dalykus. Stalinas privertė Nikitą Chruščiovą hopaką šokti, nors jam tai nebuvo toks lengvas dalykas, taukų sluoksnis kliudė likusiems raumenims. Drugai turėtų būti žinoma, kad Vacys Reimeris dabartinėje sistemoje yra didžiausias privilegijas turintis vyras. Jo honorarai didesni, negu Baltušio. Už kelių metų, jeigu neįvyks pakaitų, jis gali pasivyti mirusį Antaną Venclovą, pirmą Maskvai parsidavusios plunksnos milijonierį.

Devyniolikos metų nesulaukęs Vacys jau įstojo į komunistinę jaunimo sąjungą, karo pradžioje savanoriu įstojo į raudonąją armiją, o kai karas buvo baigtas ir naujai atsiradusieji rusai savinios Lietuvos ūkininkų žemes, tai Reimeris vadovavo "liaudies šokėjams", vykusiems į naujai organizuojamus liochozus ir sovchozus, norėdamas parodyti, koki linksmi turi būti lietuviai ūkininkai, netekę žemės, galvijų, vaikų ir viso gyvenimo santaupų. Reimeris stengdavosi išsinešdinti iš kaimo su saule, kad iš bruzgynų nebūtų paleistos ir ji ir jo šokėjęs kulkos.

Kodėl Druga mano, kad Reimeris kartais gali būti užsikrėtęs laisvės "bacilomis"? Juk ne Reimeris prašėsi pamatyti Draugo redaktorių, bet Draugo redaktorių pakvietė Reimerį. Užkrėstas greičiau galėjo būti Draugo redaktorių, troškęs pasikalbėti su Reimeriu, bet ne Reimeris. Druga turėtų neužmiršti, kad bendradarbiauti su komunistais troško visa eilė garsių žmonių — Boris Savinkovas, Michailas Tuchačevskis, Vytautas Putna, Katrė Matulaitytė - Požėlienė ir visa eilė kitų. Visus Maskva išnaudojo ir likvidavo.

Teisingai Druga pastebi, kad bendradarbiavimo kardas yra dviašmenis, bet jis nieko nesako, kad to kardo rankena yra okupanto rankose.

Z. JUŠKEVIČIENE

TAUTINĖ SĄJUNGA PASISAKĖ UŽ VIENINGĄ BENDRUOMENĘ

(Tęsinys)

ALT Sąjunga budi išeivijos sargyboje

Sekancią seimo dieną, geg. 25, sekmadienį, ir vėl vyko įtempto darbo posėdis: skyrių veiklos pranešimai, diskusijos dėl pranešimų, rezoliucijų priėmimas, Sąjungos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimas, klausimai, sumanymai, pasisakymai. Veiklos pranešimus padarė atstovai iš 17-kos skyrų. Iš pranešimų paaiškėjo, ką ir kaip T. S-ga veikia: stipriai puoselėja tautinę, valstybinę idėją, šiuo tikslu rengia paskaitas, parengimus, rašo straipsnius, leidžia tautinės minties laikraštį Dirvą, žurnalą — Naujoji Viltis. Gyvai reikiama kultūrinėje veikloje. Stipriai budi Lietuvos laisvinimo sargyboje, — reikiama Lietuvos laisvinimo akcijai S-gos įgalioti žmonės veikia Alte, Vilke, Balfe, apšiai yra s-gos žmonių veikiantį Balfe, L. B-nėje, Tautos Fonde, Lietuvių Fonde ir t. t.

Lietuvos reikalą ištikus politiniam pavojui būti de jure pripažinta Sovietų Rusijos, — T. S-gos skyriai ir paskirti asmenys šoko ginti Lietuvos reikalą: organizavo, rašė, siuntė protesto telegramas Amerikos valdžios žmonėms, reikė padėkų JAV prezidentui už Lietuvos reikalo gilų supratimą, parodytą palankumą Lietuvos laisvės reikalui.

Visi skyriai minėjo Lietuvos prezidento, A. Smetonos šimtmečio gimtadienį, o kai kurie šį minėjimą surengė ir gana plataus masto, vienas tokių buvo surengtas ir Chicagoje. Šių minėjimų tikslas aiškus: saviems ir pasauliui priminti lietuvių tautos turimą stiprią valstybiškumo idėją.

ALT S-ga leidžia leidinius paskutiniaisiais metais išleido lietuvių ir anglų kalba istorinės reikšmės, kapitalinį leidinį — Lietuvą septyni šimtai metų ir jau išplatino 3 tūkstančius egzempliorių. Parengties padėtyje išleisti yra ir kita svarbi Tautinės grovės istorija, kur bus aprašyta skyrių veikla Amerikoje. Knygos paskirtis — užfiksuoti, atiečiai palikti išeivijos lietuvių veiklą, jų padėtas pastangas lietuvių išeivijai, Lietuvai laisvinti.

T. S-ga ištikimai, eilė metų kaip puoselėja literatūros žanrą: novelę: skelbia novelės konkurso, skiria premiją. Yra suplanuota susukti valstybinės, istorinės reikšmės, dokumentinį filmą Lietuvos prezidento, A. Smetonos gyvenimas Amerikoje. Jau

yra sutelkta daug dokumentinės medžiagos ir vis dar renkama, papildoma. Šitas filmas gali kainuoti kelis tūkstančius dol. Praktiškai šį uždavinį vykdo Cicero skyriaus pirmininkas, P. Kašuba.

S-gos atliktų darbų užsklandoje tenka dar pastebėti ir labai reikšmingą faktorių, tai kad s-ga, vystydama savo veiklą, ją derina su kitų organizacijų ir institucijų veikla, tikslu išlaikyti tautinės vienybės, solidarumo principą. Išsklausius visus sąjungos vadovybės ir skyrių pranešimus, galima drąsiai pasakyti jog T. S-ga yra aktyvi, kūrybinga ir tvirtai stovi tautinės misijos sargyboje.

ALT S-gos seimas priėmė rezoliucijas už Altą, Vilką ir suvienytą L. Bendruomenę

ALT S-gos seimas atsidėjęs svarstė komisijos pateiktas rezoliucijas, jas aptarė tautinės misijos atsakomybės pajautimu ir vienybės išlaikymo pagrindu. Seimas aiškiai ir tvirtai pasisakė už nepažeidžiamą tautinės misijos principą, už tautinį solidarumą, už centrinių organų darbo padalą, — nekludomą veiklą vienas kitam; už Altą, už Vilką, už taikos ir tvarkos atstatymą L. Bendruomenėje, kaip būtinybę Lietuvos laisvinimo akcijoje. Seimo rezoliucijos bus paskelbtos spaudoje atskirai.

Rezoliucijų komisiją sudarė: dr. J. Balyš, dr. Br. Nemickas, A. Laikūnas, Z. Juškevičienė, A. Juodvalkis J. Dačys, M. Valiukėnas.

ALT Sąjungos nauja vadovybė

Seimo nominacijų komisijai pasiūlius, vienbalsiai buvo perrinkta S-gos pirmininkė, E. Cekienė, ir valdyba: St. Abraitienė, J. Bagdonas, P. Mačiulis, J. Sirusas. Į Kontrolės komisiją: P. Dideilis, J. Maurukas, V. Matonis.

Į naują Sąjungos Tarybą: pasiūlyti, išrinkti buvę S-gos pirmininkai, s-gos garbės nariai, aktyvūs veikėjai: V. Abraitis, inž. E. Bartkus, T. Blinštrubas, inž. J. Jukūnas, adv. A. Lapinskas, dr. J. Bartkus, O. Biežienė, dr. A. Butkus, Br. Dūda, V. Gedgaudas, J. Kiaunė, A. Laikūnas, inž. V. Mažeika, dr. Br. Nemickas, V. Olienė, B. Paplėnienė, K. Podius, dr. Švarcas, J. Švoba.

Detentė — Sovietų Rusijos skelbiama iliuzija

Klausimų sumanymų metu, J. Nasvytis perdavė vieno amerikiečio, žymaus žurnalisto, Europos sostinių politikos naujovo,

prieš savaitę sutikto Paryžiuje, tokį įspėjimą: Detentė yra tik Sovietų Rusijos taikos sudarymo iliuzija, nepasitikėkite ja! Detantės priedangoje vyksta kultūriniai mainai yra tik laisvojo pasaulio apgaudinėjimas! Išeivijos lietuvių važiavimas i Lietuvą sudaro didelį politinį pavojų pripažinti Lietuvą Status Quo.

Važiuojate, reikšia: patys faktinai pripažintie esama neteisingą politiką Lietuvos padėti. Šita žinia, tarsi tikra bomba sprogo: minutei įsiviespatavo mirtina tyla. Vėliau prasidėjo gyvi, nemalonaus, didžiai rimto įspėjimo komentarai. Seimo nuotauka šios žinios tapo gerokai prirenta. Tiesą pasakius, seimo atstovai oficialiai ir asmeniškai pokalbais šią temą vis lietuvių, tiesioginiai ar netiesioginiai vis aptarė.

Pav. rezoliucijų komisijos posėdyje. Teisių daktaras aiškiai pasisakė prieš jaunimo siuntimą i Vilnių lietuvių kalbos studijuoti, pasitobulinti, jo žodžiai: iš trisdešimt nusiųstų jaunuolių 27 taps palenkti leninizmo idejai! Tai iš tikrųjų, taip ir yra: politiškai neparengto jaunimo siuntimas i Lietuvą studijuoti yra ne kas kitas, kaip tik eriuo metimas į vilko nasrus...

Dvi dienas trukęs ALT Sąjungos seimas buvo darnus, darbingas. Aptarė, diskutavo s-gos veiklą, nustatė gaires ateities veiklai. Rimtai, atidžiai aptarė išeivijos kultūrinį gyvenimą, Lietuvos laisvinimo vedamą akciją, patikrino savo inšą i visą išeivijos lietuvių gyvenimą, sustiprino tautinio, idejinio ryžto dvasią. Visi išsiskirstė darbo, veiklos ryžto nuotakos vedini. AL Tautinės Sąjungos sidabrinė sukaktis istorijos šviesoje

Amerikos Lietuvių Tautinė S-ga yra visos eilės Amerikoje veikusių organizacijų ir iš pokario Europos, Lietuvos atvykusių tautinės minties žmonių junginys. Naujieji ateiviai suėjo i sąlyti su vietiniais savo vienminčiais ir nusprendė savo eiles sugretinti, vienybėje sustiprinti. Susauktas suvažiavimas 1949 m., gegužės mėn., New Yorke. Šiame suvažiavime susijungė šie vienetai: Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Amerikos Lietuvių Misija, Lietuvių Tautininkų Centras, oficialiai įsijungė ir tautinės minties žmonės, naujieji ateiviai. Šis junginys pasivadino nauju, visus apjungiančiu pavadinimu: Amerikos Lietuvių Tautinė (Nukelta i 5 psl.).

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJENOS

Prof. Dr. agr. Jurgis Kriškėnas

MONOGRAFIJA

Redagavo Juozas Audėnas

Stud. B. Matulionis, važinėdamas po lietuvių kolonijas ir registruodamas pabėgėlius, Didžiosios Lietuvos lietuvių, Jekaterinoslavo gubernijoje, Bachmuto mieste, radęs nemažą koloniją Mažosios Lietuvos lietuvių tremtinių. 1914 m. užėmė Rytprūsius rusai juos buvo į tas vietas ištrėmę. Ten gyvendami visi mazlietuviai tarp savęs kalbėjosi lietuviškai ir buvo visai aiškios lietuviškos pavardės. Bet, kaip B. Matulionis rašo, registruoti jie nenorėjo, svyravę. Motyvas nesiregistruoti buvęs toks: "Ką mums pasakys cėsorius Vilius, kai sužinos, kad mes užsirašėme lietuviškai!"

Petrapičio lietuviai studentai dažnai susitikdavo lenkų studentų valgykloje, buvusioje Zabalkanskio prospekte. (J. Vilkaitis, ano metu Lietuvių studentų draugijos Petrapijėje pirmininkas, savo straipsnyje, Naujienose, 1961 rugp. 10, tvirtina, kad formaliai toji valgykla buvo tik lenkų nusavinta. Iš tikro, tai buvo R. Katalikų studentijai skirta valgykla, R. Katalikų šv. Kotrynos parapijos globojama). Lietuviams studentams ten buvo suteikta "garbės svečio" privilegija ir teisė valgti pietus, kaip ir lenkams studentams, o jokių kitų pašalinių lenkai ten neįsileisdavo. Tokia tradicija ten buvo užsilikusi nuo senesnių laikų. Lenkai, atrodo, nors tokiu būdu norėjo palaikyti artimesnius santykius su lietuvių studentais. Valgyklos vadovybė išrašydavo ir lietuviškų laikraščių, pagal Lietuvių Stu-

dentų Draugijos pateiktą sąrašą. Daugelis lietuvių studentų į valgyklą susirinkdavo kasdien, kiti ateidavo sekmadieniais pigiai ir neblogai pavalgyti, kada kitą, ypač karo metu, ko nors geresnio gauti nebuvo lengva.

Šioje valgykloje Jurgis Kriškėnas ir susipažino su savo būsimąja žmona Ona Petauskaite. Juos supažindino Onos pažįstamas šiauliškis studentas Jackus Sondeckis.

Jurgis Kriškėnas mergaičių tarpe buvo gana populiarus. Patikdavo jis dėl savo ramaus būdo, malonios šypsenos, rimtumo. Studentės jį vadino Jurgučiu, nes taip jau jis ir gimnazijoje buvęs vadinamas.

Ona Kriškėnienė apie savo tuometinius įspūdžius štai ką pasakoja:

— Su Jurgiu Kriškėnu susipažinau Petrapijėje, 1917 m., kur aš tuo metu lankiau Aukštuosius Moterų Kursus. Susipažinome lenkų studentų valgykloje, nors prieš susipažįstant, o taip pat ir po to, dažnai matydavome Lietuvių Studentų Draugijos sisirinkimuose, kuriems Jurgis dažnai pirmininkaudavo. Jis buvo vidutinio ūgio, patrauklaus veido ir mums, studentėms, patikdavo savo visuomet tvarkinga išvaizda ir draugiškumu. Tvarkinga išvaizda to meto studentuose buvo beveik retenybė, nes revoliucijos laikais i išvaizdą sąmoningai nebuvo kreipiamas jokie dėmesio.

Susitikdavom po to ir dažniau, bet flirtuoti jokio noro dar nebuvo. Kartais ir pašokdavom studentų susibūrimuose, bet Jurgis niekad nebuvo geras šokėjas. Manau, kad tuo metu aš jam per daug "i akį nekritau", kaip kad ir jis man. Po metų išvažiavau studijuoti i Šveicariją ir mūsų draugystė kurį laiką nutrūko.

Jurgio Kriškėno studentavimo laikų draugai pasakoja, kad tuo metu Jurgis jau turėjęs "širdies drau-

gę", gražutę, linksną panelę Maskvoj studijavusią Verutę Brazytę. Ji buvusi kartą atvykusi i Petrapijį, ir buvo kalbama, kad esanti Jurgio sužadėtinė. Tačiau apie šią draugystę nei iš Jurgio Kriškėno šeimos, nei iš jo artimųjų draugų daugiau patirti neteko.

★

Jauno studento, kad ir ramaus rimto, kaip Jurgis, draugystė tik su viena kita mergaite nesibaigia. Šalia pasisakiusios pačios Kriškėnienės, pravartu išklausyti ponios Janinos Markevičiūtės — Pakštienės — Narūnės, kuri apie savo bičiulystę su Jurgiu taip aprašo: "Vieną 1914 metų rudens dieną atvyko i Petrapijį du draugai: suvalkietis Jurgis Kriškėnas ir žemaitis Jackus Sondeckis. Lenkų studentų valgykloje, kur sekmadieniais ateidavo ir daugelis lietuvių studentų, su naujokais susipažinome.

"Abu tuojau įsirašė i Petrapilio Lietuvių Studentų Draugiją, kurioje tais laikais buvo per šimtą narių (studentų ir studentė). Tais pačiais metais, ar sekančiais 1915, jie abu buvo išrinkti i Lietuvių Studentų Draugijos valdybą, kurioje stropiai ėjo pareigas keleto metų. Jurgis studijavo gamtos mokslus. Pasijungė kaip darbušis ir pareigingas Petrapilio Universiteto studentas.

"Tuo metu Petrapilio U-te buvo du labai populiarūs Jurgiai: Elisonas ir Kriškėnas. Kad jų nesumaišytume, senąjį studentą Elisoną, vadindavome Jurgiu, o naująją, Kriškėną — Jurgučiu. Švelnaus, sugyvenamo būdo vaikinui, atrodo, tas vardas ir pritiko.

"Jurgis taip pat dalyvavo lietuvių studentų agronomų kuopelėje, kurioje susirinkdavome virš dešimties lietuvių studentų: Jurgis Kriškėnas, Dabkus, Degutis, Ladas Natkevičius, Lubinas, Janina Markevi-

čiūtė (šias eilutes rašanti) ir dar keletas lietuvių. Susirinkime skaitydavome savo referatus, keldavome diskusijas, svajodavome apie tėvynę ir jos žemės ūkio pagerinimus, pagerintus Dadano avilius ir t. t. Kai kiti kuopelės nariai, neparuošę savo referatų, atsiprašydavo arba šiaip atsisakėdavo, Jurgutis ką apsiėmęs visuomet ištesėdavo. Jis buvo darbštus, kruopščiai paruošdavo savo rašinį, parašydavo iš tikro gerai, paremdamas surinktais faktais, statistikos ir mokslo duomenimis. Lietuvių kalbą jis gerai mokėjo. Jo sakiniai buvo taisyklingi, gramatiški, o suvalkietiška tarsena aiški ir graži. Jis rašydavo taip pat i "Aušrinę", leidžiamą tais laikais Petrapijėje.

"Viename susirinkime buvo kažin kaip paliestas tuomet buvęs didelė madoj moterų teisių klausimas. Moteris, atseit, privalėtų dirbti, kaip ir vyras visoje mūsų gyvenimo srityse. Buvau nusteibinta, kai Jurgutis užprotestavo.

"Se tau... ", pagalvojau. Bet jis įrodė, kad moteris būtų per daug apkrauta savo tiesioginėmis pareigomis šeimoje ir namie, ir dar tarnaudama. Jis palaipsniui išvystė savo mintį ir ją užakcentavo, kad jis savo materialiai neleistų taip dirbti ir laikyti tai nepormalumu. Tai kalbėjo gamtininkas, o jo rimtas, įtikinantis tonas blaskė ir mano sufražistines mintis. Širdies gilumoje ir aš pagalvojau, kad jis teisus ir kad ateityje bus geras ir jautrus vyras savo žmonai.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĖ

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
2535 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446.
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAIPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA.
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
550 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofis: HE 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais, nuo 1-5, trečiadieniais, tiksliai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 S. Manhattan Rd., Westchester, ILL.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį, 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
2403 W. NORTH AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 No. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9807

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais, nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bandra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofis: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį, 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HE 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl valandų skambinti telefonais HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2350 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: P. Prospect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

ALTO INFORMACIJA

BALTIJŲ ROMAI PALANKOS
BALTIJOS VALSTYBĖMS

Senatorius Ch. H. Percy atsiuntė Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui dr. K. Bobeliui nuorašą rašto, kurį jis gavo iš aukšto Baltųjų Rūmų pareigūno W. T. Kendall. Jis rašo, kad rūpestingai patikrinęs nustatė, jog JAV politika nepripzinti Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą nėra pasikeitusi. Saugumo konferencija taip pat neįneš pakeitimų šioje srityje. Paruoštas susitarimo tekstas tik nustatoma, kad sienos nebus pakeičiamos jėga, bet galbūt keičiamos taikiu susitarimu; bus pagerbtas laisvės apsisprendimas, žmogaus teisės ir laisvės.

LIETUVIŲ PASTANGOS
RANDA ATGARSIO

Ivairių miestų lietuviai sukruto kreiptis į savo senatorius ir kongreso atstovus, kad

nebūtų pripažintas Lietuvos inkorporavimas į Sovietų Sąjungą. Gaunama gausiai palankių atsakymų. Pvz. Kenoshaš Altos skyriaus pirm. K. Darbutas gavo senatoriaus W. Proxmire (dem., Wisc.) užtikrinimą, kad jis tvirtai nusistatęs prieš inkorporaciją. Sen. Praxmire rašo: "Mes norime laisvų ir nepriklausomų valstybių, o ne Sovietų Sąjungos satelitinę kraštų".

Panašiai ir Alb. Žukauskas, Metuchen, N. J., gavo Lietuvių Reikalų komitetui adresuotą kongresmano D. W. Riegle (dem.) laišką, kur užtikrina, kad jis visada remia JAV rodantį inkorporacijos nepripažinimo politiką ir pritaris atitinkamai rezoliucijai Kongrese.

VOKIEČIAI PRITARĖ
LIETUVIŲ LAISVĖS
TROŠKIMUI

Prof. F. K. Richter iš Vokietijos pranešė, kad jo ten nuvežta Altos paruošta sveikintina vokiečiams, kuriuos Sovietų Sąjunga išbloškė iš savo tėvinskių apie 150,000 žmonių, plojimais palydėdami beveik kiekvieną sakinį, kur pasiskaito prieš Sovietų Sąjungos prievartą ir už laisvę kaip lietuviams, taip ir kitiems komunistų pavergtiems žmonėms. Prof. Richter pranešė, kad tas Altos raštas bus išspausdintas vokiečių spaudoje.

ROCKFORD, ILL.
Mirtis ir vėl pasirodė

Jau trečias lietuvis iškeliavo į amžinąjį. Ilgai sirgęs Pranas Rimkus mirė ligoninėje, sulaukęs 82 metų amžiaus. Gimęs ir augęs Lietuvoje. Jo svajonės buvo atvažiuoti į Ameriką, užsidirbti dolerių ir sugrįžti į Lietuvą, pradėti savistoviai gyventi ūkyje — žemę purenti, o lietuvišką jūdą duona skaniat. Bet ne viskas išsipildė kaip žmogus nori. Atvyko į tą išgarsintą Ameriką, laisvą šalį, išmoko darbą baldų įmonėje "Cabinet maker". Buvo žvalus ir greitas, bosai jį pamėgo, algą jam pakėlė be prašymų. Pagaliau Pranas sutiko gražią lietuvaitę Petronėlę, sukurė šeimyninį židinį — apsigėdė, užmiršo lietuvišką juodą duoną, buvo geras šeimos galva, užaugina 4 dukteris ir vieną sūnų, išsigijo nuosavus namus. Rockforde išgyveno 58 metus. Vaikai išsiskirstė po plačiąją Ameriką. Pranas išėjo į pensiją ir baigė dienas su savo Petronėle. Buvo geras bažnyčios rėmėjas ir Lietuvos reikalų neužmiršo. Pirmo Pasaulinio karo veteranas.

Reiškiu giliausią užuojautą žmonai, dukterims, sūniui ir giminiams, o tau Pranai išsėtis šios laisvos šalies žemelėje.

Žvalgas

Trumpoj audroj Chicagoj
penktadienį žuvo 4 žmonės

Penktadienio vakarą trumpoje, bet smarkioje audroje žuvo 4 žmonės, tos audros rezultate įvykusiose automobilių nelaimėse. Chicago srityje pastebėta 11 tornado straubių, kurių, ta-

TAUTINĖ SĄJUNGA
PASISAKĖ...

(Atkelta iš 4 psl.)

tinė Sąjunga, kuri šiemet jau atšventė 25-čio jubiliejų. Dvidešimt penkių metų eigoje sąjunga vadovavo šie pirmininkai:

Antanas Olis 1949—1951; Motiejus Colney 1951—1953; Antanas Lapinskas 1953—1955; Steponas Biežis 1955—1957; Eugenijus Bartkus 1957—1961; Vytautas Abratis 1961—1965; Jonas Jurkūnas 1965—1967; Teodoras Blinstrubas 1967—1973; Emilija Čekienė 1973—1975.

(Pabaiga)

Michigan State-unto studentas John Pitts, 29 metų, yra kurčias. Jis sugalvojo marškinius, ant kurių išspausdinti kurčiųjų kalbos ženklai. Tokių marškinų poreikavimas toks didelis, kad jis žada iš jų gautą pelną skirti kitiems kurčiams padėti.

čiau tik du iki žemės nusileido. Lietaus palijo tik pusė inčo, bet smarkiam vėjui blaškant atrodė, kad miestas atsidūrė po smarkių banguojančių vandeniu. Audra keliuose vietose nutraukė elektros vielas, o vienas tornadas Downers Grove nunešė vieno namo stogą.

Miesto centre sprogo
dvi teroristų bombos

Šeštadienio rytą anksti tik keilios minutės protarpiai Chicago miesto centre sprogo dvi stiprios bombos. Viena bomba sprogo 12:40 val. ryto šaligatvyje prie 52 E. Monroe street namo; sproginas išmušė gretimuose namuose 60 langų ir sužeidė 3 žmones. Antroji bomba sprogo prie United Bank of America, State street ir Wacker Drive kampe, kur daug langų išmušta ir liekančių stiklo šu-

kių vienas žmogus lengvai sužeistas.

Sprogimams įvykus, moteriškas balsas patefonavo Chicago United Press įstaigai, kad yra padėta ir trečia bomba vienoje Union Station telefonų būdelėje, bet policija ten jokios bombos nerado. Pranešėja pasakė, kad bombas dėjianti portorikiečių "revoliucinė grupė", besivadinti F. A. L. N., kuri reikalaujanti "išlaisvinti Portoriką ir visus politinius kalinius".

Susirinkimų
PRANEŠIMAI

— Zemačių Kultūros Klubas pusmetinis susirinkimas įvyks trečiadienį, birželio 18 dieną 1:00 val. popiet. Gintaro salėje, 2548 W. 69 St. Nariai kviečiami atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti, o nariai, kurie dar neužsimegėję duoklių, tai padarykite šiam susirinkime, nes klubas turės vasaros atostogas. Po susirinkimo bus vakarėlis. Rožė Didžiulienė, rašt.

A. A.
EVA SMETONIUS
Pagal tėvus Kasiulaitytė
Gyv. 5022 So. Washitaw Ave.
Mirė 1975 m. birželio mėn. 13 dieną, 4:00 val. popiet, sulaukusi 68 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Jurbarko mieste, Dainių kaime. Amerikoje išgyveno 26 metus.
Paliko nuliūdę: dukte Ona Kuršaitienė, žentas Gerhard, anūkai. — Gery ir Ronald ir daug kitų giminių Amerikoje ir Lietuvoje.
Kūnas bus pašarvotas pirmadienį, birželio 16 d. 7:00 val. vak. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st Street.
Budėtuves bus antradienį, 7:30 val. vak. koplyčioje.
Trečiadienį, birželio 18 dieną 10:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Bethania kapines.
Visi a. a. Evos Smetonius giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Dukte, žentas, anūkai...
Laidotuvių Direktorius Donald Petkus. Tel. 476-2345.

A. A.
TAMAZAS KRIPAS
Gyv. 6535 So. Talman Ave.
Mirė 1975 m. birželio 14 dieną, 8:30 val. vakare, sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje, Plungės vls. Telšių apskr., Pakėrių kaime. Amerikoje išgyveno 25 metus.
Paliko nuliūdę: žmona Emilija, gimusi Krikštaitė, pagal pirmą vyrą Meskauskienė; dukte Lucy Navickas; anūkas Antanas, dukte Marytė Vizgirda, žentas Juozas; dukte Emilija Pikšrys, žentas Stasys, anūkai: Stanley, Viktor ir Raymond; sūnus Dennis Kripas su žmona, gyv. Kalifornijoje; sesers sūnus Vytautas Užys su žmona, sesers dukte Bronė Dobilenė su žmona Lietuvoje ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė: Marquette Parko Namų Savininkų, Šv. Kazimiero Netuvių kapinių sklypų savininkų ir L. R. K. Susivienijimo-101 kuopai.
Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.
Trečiadienį, birželio 18 dieną 9 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į P. M. Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingo pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse šeimos mauzoliejuje.
Visi a. a. Tamazas Kripas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Žmona, dukterys, sūnus, anūkai ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Tavo šventieji tegarbina tave. Apie tavo karalystės garbę ir apie tavo galybę tegul jie kalbės". — Psalmė 145:10, 11.

Šitie pranašo žodžiai parodo, kad šventiesiems yra suteikta privilegija skelbti Dievo karalystę ir girti jo šventą vardą. Kiekvienas jų yra įpareigotas pasakyti tiesą kitiems. Kai kuriems yra suteikta gabumų skelbti viešai, kiti gi turi progos privatusiuose pasikalbėjimuose pasakyti ką nors apie Dievo didenybę ir garbę. Dar kiti turi progos rašais arba spauda garsinti gerąsias karalystės žinias. Esame užtikrinti, kad šiuo metu nei vienas, kuris pažino Dievo gerumą ir didenybę bei garbę, o vistiek neturi noro skelbti didelio džiaugsmo naujienas, negalės pasilikti šventųjų draugystėje.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei persiųsite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: Townhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJAMOS VISTA
REpublie 7-8600 REpublie 7-8601

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWCZ)
2424 WEST 69th STREET REpublie 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

KNYGA DAY OF SHAME — GERIAUSIA NON-FICTION

Ohio valstijos Bibliotekinių Sąjunga išrinko Algio Rukšėno Day of Shame kaip geriausią 1973 metų knygą. Bibliotekinių sąjunginės pavidinimas The Martha Kinney Cooper Ohioana Library Association, įkurta 1874 m. Sąjungai priklauso kelios dešimtys žymių mokslinių, visuomenės veikėjų, politikų.

Algii Rukšėnui atsiųstame rašte rašoma: "It gives a great pleasure to notify you that your book, Day of Shame, has been chosen by the Ohioana Library Book Award Committee as the best book of 1973 in the field of Non-Fiction. An Ohioana Award in the form of a medalion will be presented to you".

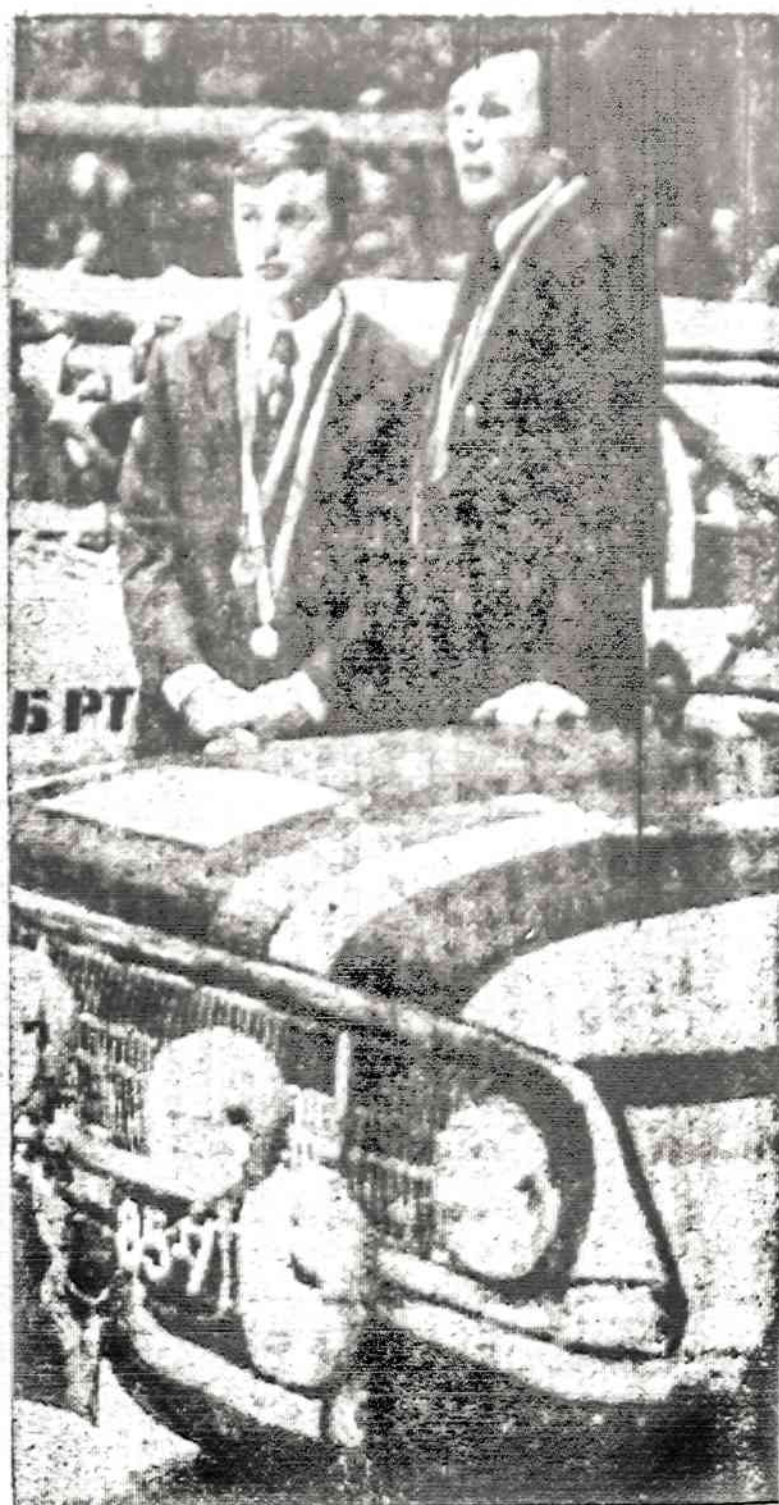
Iškilmingas aktas įvyks spalio mėn. 25 d. Columbus, Ohio. Išrinkimas Day of Shame bus plačiai pagarsintas per bibliotekas ir kitais būdais. Numanu, tai plačiai pagarsins Day of Shame knygą, kuri, kaip gaunami pranešimai iš leidyklos skelbia, dar vis perkama ir didelio leidyklos

platintojų tinklo elidžiama angliskai kalbančiųjų skaitytojų pasaulyje. D.

LIETUVAIČIŲ STUDENČIŲ MENININKŲ PAGERBIMAS

Šio pavasario metiniai pietūs, surengti Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejaus Moterų Vieno ypatingai pagerbė jaunas lietuvaites studentes — menininkes. \$200 stipendija buvo įteikta p-lei Eugenijai Stanciuskaitėi, gyv. 7351 So. Western Ave. Garbės atžymėjimai buvo įteikti p-lėms Jeanne Dainis, 3400 W. 65th St., ir Rosemary Janas, 9245 S. Menard Ave. Studentės ir jų mokytoja, Seselė Roseanne, Meno viršininkė Maria mokykloje, buvo garbės viešnia pietuose puošniame John Hancock Centre.

Gerb. Lietuvos General. konsulė ponis J. Daužvardienė pasakė trumpą sveikinimo prakalbą. Pagrindinis kalbėtojas buvo Chicago Istorijos Draugijos (Chicago Historical Society) direktorius p. Harold Skramstad, kurs išdėstė Amerikos dviejų

Lietuviai — geriausi rusų automobilistai. Rusų okupuotoje ir komunistų pavertoje Lietuvoje veikia automobilistų sporto federacija. Ji priklauso rusų panašaus sporto federacijai. Didžiojo brolio sporto federacija atrinko dešimt geriausių automobilistų, pajėgiančių geriau vairuoti, negu kiti sportininkai. Geriausių dešimties sportininkų tarpe yra trys lietuviai — geriausi sporto šampionai, būtent: Stasys Brundza, J. Vaitėnas ir Povilaitis. Paveiksle matome šampioną Stasį Brundzą (dešinėje) — patį geriausią visos Lietuvos ir Rusijos automobilistą. Šalia jo stovi palydovas A. Brumas, iš Iževsko.

šimtų metų jubiliejus renginių programos.

Ateinančių metų valdyba ir direktorės buvo įvesdintos ponios Adella Zunas, buvusios Vieneto pirmininkės. Valdyba sudaro ponios: Margi Mankus, pirmininkė; Phil Juska, pirma vicepirm-kė; Blanche Kezes, antra vice pirm-kė; Patt Bardsis, trečia vice pirm-kė; Liu Dargis, kasininkė; Agnes Prūsė ir Eleanor Zapolis, raštininkės; Isabelle Baltramaitis, vieneto istorijos paveldėtoja; Adella Zunas, patarėja. Irene Norbut

po lengvo koronarinio sunegalavimo. Patariu jam kurį laiką sumažinti savo dienotvarkę".

ZUVELIŲ MARAS PRASIDĖJO

Chicago Parko Distrikto praėjusį trečiadienį iš šiaurinės pusės paplūdimių išvežė aštuonis sunkvežimius negyvu, ežerų bangų išmestu, žuvėlių, angliška vadinamų Alevis. Du sunkvežimiai tokių dvėselių išvežė iš pietinės miesto dalies paplūdimių. Mokslininkams vis dar nesiseka rasti priežastį, dėl ko tos žuvėlės pavasarį gaisia.

Didžiausias tų žuvėlių gaisimas buvo 1967 metais apskaičiuota, kad tą vasarą išgauso apie aštuoni milijonai. Michigan ežere įveisus lašišas (Coho Salmon), žymią dalį tų žuvėlių lašišos suėda.

PRISIBLIO TYMŲ EPIDEMIJOS

Kadangi nedaug vaikų tebūvo įskiepyta nuo tymų, prisi-bijoma, kad šiemet gali būti tymų epidemija.

Nuo sausio iki birželio mėn. 5 dienos Chicagoje užregistruota 603 vaikų tymais susirgimai. Tai yra 200 apsirgimų daugiau negu buvo pernai tuo pačiu laiku. Apie 80 nuošimčių apsirgusių vaikų buvo jaunesni kaip 5 metų amžiaus.

"Gali būti didesnė tymų epidemija. Dėl to tėvai skatinami savo, ypač priešmokyklinio amžiaus vaikus įskiepyti", pareiškė epidemiologė Dr. Olga Broinicky. Chicagoje vaikai nemokamai skiepijami visose Sveikatos Tarybos klinikose visame mieste. Norint sužinoti kuri klinika yra arčiausia, patariama pasiklausti telefonu 842 — 7844.

TRUMPAI

— Frank Ročkaitis išrinktas Garfield Ridge Piličių lygos patikėtiniu. Jo žmona yra žymi demokratų organizacijos veikėja ir sekretorė.

— Teresė Černiūtė iš Marquette Parko apylinkės baigė Southwest kolegiją su aukščiausiais pažymiais — magna cum laude. Jonas Norkus, Karen Kazlauskaitė ir Rita Matukaitė gavo diplomus su pagyrimu — cum laude.

BUSINESS CHANCES

DEL LIGOS parduodama grosernė ir mėsos krautuė, įskaitant visus įrengimus ir produktų atsargas. Ši gera bizni daranti šeimos krautuė virš 50 metų buvo vienoje vietoje Brighton Parke. Informacijų kreipkitės telef. LA 3-9090 nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro.

RENTING IN GENERAL

IEŠKAU NUOMOTI 2 KAMBARIŲ ir virtuvės butą Marquette Parko apylinkėje. Siūlyti nuo 6 iki 10 val. vak. Tel. 776-6292.

ISNUOMOJAMAS JAUKUS ir patogus vasarnamis. Tel. 461-1111. UNION PIER, MICH. Telef. 616 — 439-3909

— Daiva Valaitytė baigė Maria aukšt. mokyklą geriausiais pažymiais ir gavo Lions klubo tradicinę stipendiją, taip pat Illinois valstijos stipendiją. Labai geras pažymiais baigė ir gavo stipendijas Rima Janulevičiūtė, Carol Balchunaitė, Regina Balčiūnaitė, Ofelija Barskėytė, Lina ir Rasa Bertuzytės, Giedrė Bičiūnaitė, Down Brenzaitė, Vida Dėdinaitė, Rūta Lieutvinkaitė, Ramunė Macijauskaitė, Vilija Mikutaitytė, Vida Pleirytė, Dana Salikytė, Barbara Valitis ir Marija Varanauskaitė. Audrė Daraitė gavo Balzeko Muziejaus Moterų Lygos stipendiją, o Jean Daniūtė iš Mid-State Beauty mokyklos.

— Catherine Simanytė ir Ona Požarniukaitė baigė Queen of Peace aukšt. mokyklą labai gerais pažymiais ir gavo stipendijas.

— Andrius Augustinas baigė Curie aukšt. mokyklą pirmąja abiturientų laida. Jis gavo Marquette National banko stipendiją. Tarpe labai gerai baigusiu yra Liana Žukauskaitė, kuriai mokyklos vadovybė įteikė aukštinę sagę.

— David Gudjonis išrinktas kalbėti baigusiu Kennedy aukšt. mokyklą vardu įteikimo diplomų apeigose Arie Crown teatre, McCormick Place. Jis yra senjorų klasės prezidentas.

— Vytautas Tomkus, Sapphire Sea Motor Lodge atostogavimo vietos ir motelio savininkas, 1700 Ocean Drive, Juno Beach, Florida 33408, prašedamas prenumeratą, atsiuntė Naujienų paramai 4 dol.; Tiek pat atsiuntė Walter Jurėnas, Skokie, Ill. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

— Antanas Rapšys, Norco, Cal., prašedamas prenumeratą, parėmė Naujienų leidimą 4 dol. dovana. Ta proga tarp kita ko taip rašo: "Aš esu jau 83 metų. Reiškia, jau senas žmogus, bet prisidėdau nors 4 doleriais paremti mūsų geriausią laikraštį Naujienas, be kurių nebūtų galima daug dalykų sužinoti. Galiausiai, kad aš neturiu jums naujo skaitytojo. Visi mano draugai jas skaito. Aš pasisūciau jas net savo draugui, kad tik jis susipažintų ir skaitytų, bet ir tokiu neturiu. Nors man yra 83 m., bet dar daug skaitau, o iš visų laikraščių labiausiai mėgstu Naujienas. Linkiu jūsų visiems darbuotojams ir bendradarbiams geros sveikatos. Aš visuomet būsiu su jumis".

— Genocidas Lietuvoje. JAV Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės Ruošia Genocido parodą š. m. birželio 21 ir 22 dienomis Ciceroje, šv. Antano parapijos salėje. Atidarymas 21 dieną, 4:00 val. popiet. Tęsis iki 9:00 val. vakaro.

22 dieną atidaryta nuo 9 ryto iki 2 val. popiet.

Sekmadienį, 10:30 val. ryto įvyks pamaldos už žuvusių dėl Lietuvos laisvės šv. Antano bažnyčioje, Ciceroje. 3:00 val. popiet bus suvaizdinta Kvirino Rudimo "Laisvės kaina". Ateidami atsiveskite ir amerikiečius, kad įsisamontintų rusų siūlomąjį rojų.

JAV LB Cicero apylinkės valdyba

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIMS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas 2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI

VISU RUSIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MORINIS BUNGALOW ant 43' sklypo. Centr. šildymas. 64-ta ir Whipple. Nebrangus. 2 BUTŲ po 4 1/2 kamb. 17 metu. 30' sklypas. Centrinis šildymas kiekvienam butui atskirai. Tik \$43.000. 4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kamb. 2 auto garažas. Centrinis šildymas. Geros pajamos, gera gyventi vieta. 10 BUTŲ MORAS. Naujas šildymas. Geros pajamos. Dideli kamb. rai.

ŠIMAITIS REALTY Insurance. Income Tax 2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

Chicago Lietuvos Spaudos klubo narių ir prijaučiančių susirinkimas bus birželio 17 d. 7 val. vak. Gintaro salėje, 2548 W. 69 St. Dr. Vl. Šimaitis kalbės apie aktualius ir visiems svarbius reikalus. Bus ieškoma pagrindinių nesantaikos tarp lietuvių priežasčių ir galimų būdų jas pašalinti. (Pr.)

Balfo metinė gegužinė - pirkimas įvyks birželio 29 d. Buco sodyboje. Organizacijos ir visuomenė kviečiami dalyvauti bendroje visų lietuvių išvykoje. (Pr.)

Visu rūšių namų apšildymo specialistas JOHN PUCETA. Telefonas 925-4661. Sk.

Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą. Tai naujai išėjusios A. D. Kizlio Kizlaičio 127 puslapių knygos pavadinimas. Jos kaina \$2.25. Autorius, recenzuodamas V. Žemaičio vandenvarždžius ir pilikalus, gvildena istorinius ir šių dienų lietuvių tautinės sąvaidybės aspektus. Nurodo būdus, kaip išsilaikinti iš užgožusios svetimųjų dvasinės vergijos ir medžiaginio išnaudojimo.

NAUJIESE galima gauti tik po vieną knygos egzempliorių, atsiuntus nurodytą sumai čekį tokiu adresu: NAUJENG, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Didžiausias kailių pasirinkimas pas vienintelį lietuvių kailininką Jura Chicago

NORMANA BURŠTEINA Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

HOME INSURANCE Call: Frank Zapolis 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Telef.: REpublic 7-1941

NAUJAS ADRESAS

1 1/2 AUKŠTO, 18 metų mūras, 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūsų. Liga verčia atiduoti. \$34.500.

MODERNUS 6 KAMBARIŲ 6 metų mūras, liuksus, didelis, šviesus kampinis namas. Platus lotas. 2 auto mūro garažas. Tinka šeimai skoningai gyventi. \$30.000.

2 AUKŠTU MORAS, puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beis-mante, naujas gazu šildymas. Geras garažas. Arti mūsų. \$26.500.

PLATUS LOTAS su garažu, Arti Maria High. Pigus. \$5.900.

PUIKUS MORAS — 3 butai ir mai-sto krautuė su inventorium, šalia tuščias lotas. 2 auto mūrinis garažas. Brighton Parke. Šeimos nelaimė verčia parduoti viską už \$26.750.

3 BUTŲ 20 METU modern. mūras ir garažas, gazu šildymai. Marquette Parke. \$37.500.

PUSANTRO AUKŠTO namas, 2 butai, vienas daliniai nebeįtais, už Marquette Parko arti Pulaski, ant 50 pėdų sklyvo. \$22.500.

PUIKUS 5 KAMB. 15 metų Mūras. Arti "Cool Aid" ir mūsų ofiso. — \$24.900.

10 BUTŲ MORAS, naujas gazu šildymas, alumi. langai, 60 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas. Virš \$17.000 pajamų. Arti mūsų \$77.000.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

RUTU NUOMAVIMAS, ĮVARTOS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNO-JAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS RUD'S REAL ESTATE 4369 ARCHER AVE., CHICAGO TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR Irenių mieste ir užmiesty naujus ir perstatant senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai. DOMAS ŽUKAUSKAS 4444 So. WESTERN AVE, Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DĖMESIO 62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$60 pusvaliui automobilio Liability apdraudimas. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

M. A. ŠIMKUS Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių išskirtimai, pilidomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios. 3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888 Anicetas Garbažauskas, sav.

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Doanos visoms progoms. 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIESE" SU DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00 Minkštais viršeliais tik \$2.00 Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŲ ŽMONES. Kelionės po Europą išpūdi. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS 2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIESE šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekančių būtiną pareigą amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vėjus.

NAUJIESE tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtu lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliotais.

NAUJIESE palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIESE atstovauja tiliąja lietuvių dauguma žiars pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomios, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vėjų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos šėilvijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalių renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIESE, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Siūciū _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vėjus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vėjus proga prašau siūsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____